

Հռոմի Պապի
Հայաստան Այցը
Կը Լուսաբանեն
600 Լրագրողներ

Յունիս 24-ին Հայաստան պիտի ժամանէ Հռոմի Ֆրանցիսկոս Պապի: Այս առթիւ շուրջ 600 լրագրողներ հաւատարմագրուած են լուսաբանելու համար այցելութիւնը: Նաև այս առթիւ, Գիւմրիի մէջ Պապի մասուցելիք առաջին պատրազին մասնակցելու համար 15 հազար քաղաքացի արձանագրուած է Հայաստանէն ու արտերկիրէն:

Այսի շրջագիծէն ներս, Երեւանի «Գուտարթնոց» միջազգային օդանաւակայանին մէջ տեղի պիտի ունենայ պաշտօնական դիմաւորման արարողութիւն, որմէ յետոյ Սրբազն Քահանայապետը կը մէկնի Մայր Աթոռ Ս. Էջմիածին։ Մայր Տաճարէն ներս տեղի կ'ունենայ Բարիգավալստեան՝ «Հրաշա-

փառի» արարողութիւնը:
Նոյն օրը երեկոյեան, Սրբա-
գան Քահանայապետը Հայաստանի
Հանրապետութեան Նախագահի
նատալյացրէն ներս հանդիպում կ'ու-
նենայ նախագահ Սերժ Սարգս-
եանի, ապա՝ ՀՀ իշխանութիւննե-
րու, հասարակութեան եւ դիւնա-
գիտական ներկայացուցիչներու
հետ:

Հումի Պապը իր Հայաստան այցը որակած է «սիրոյ եւ երախտագիտութեան վկալութիւն»:

Սարգսեան Եւ Ալիեւ Համաձայնած Են Սահմանի Վրայ Աւելացնել ԵԱՀԿ Դիտորդներու Թիւը

Հայաստանի, Ռուսաստանի եւ
Արքայի ճանապահները Յու-
նիս 20-ին եռակողմ հանդիպում
ունեցան Սանկտ Պետերբուրգի
մէջ: Բանակցութիւններու աւար-
տին տարածուեցաւ միատեղ յայ-
տարարութիւն մը, ուր կողմէրը
վերահստատեցին, վիճնայի մէջ,
Մայիսի 16-ին կայացած հայ-ատր-
պէջանական գագաթի ժողովի
պայմանաւորուածութիւնները,
որոնք ուղղուած էին հակամար-
տութեան գօտիէն ներս իրավիճա-
կի կայունացման եւ խաղաղ գոր-
ծընթացի յառաջընթացին նպաս-
տող մթնոլորտի ստեղծման:

Հայաստանի նախագահի աշ-
խատակազմի հասարակացնութեան
եւ տեղեկատուութեան միջոցներու
հետ կապերու վարչութեան փո-
խանցմանը, այլ նպատակով անոնք
համաձայնած են մասնաւորապէս
աւելացնել հակամարտութեան
գօտիէն ներս միջազգային դի-
տոռոններու թուառանակո:

տորդսերու թուաքանակը:
«Նրանք գոհունակութիւն
յայտնեցին վերջին շրջանում շփման
գծում հրադարձի ռեժիմի պահ-
պանման կապակցութեամբ։ Կայա-
ցաւ կարգաւորման առանցքային
հարցերի շուրջ մտքերի հանգա-
մանալից փոխանակում։ Պետու-
թիւնների ղեկավարները փաստե-
ռն մի առօք հասթեռի և ասակու -

**Հայաստանի, Ռուսաստանի եւ Ատրպէյնանի նախագահները
Սանկտ Պետերբուրգի մէջ տեղի ունեցած հանդիպումի ընթացքին**

թեամբ փոխըմբը բնաման հասնելու
հանգամանքը, որոնց լուծումը հնա-
րաւորութիւն կ'ընձեռի պայման-
ներ ստեղծել առաջընթաց արձա-
նագրելու լզ հիմնախնդրի կար-
գաւորման հարցում։

Հրաւիրուած էին ներկայ գտնուելու Սանկտ Պետերբուրգում կայսեցած հանդիպման եղրափակիչ հաստուածին», - ըստուած էր նախագահականի հաղորդագրութեան մէջ:

Իշխող Հանրապետական կուսակցութեան խօսնակ էղուարդ Շարժազանով օգտակար եւ յուսադրող նկատեց Երեք նախագահ-ներու հանդիպումը: «Հաշուի առնելով այն հանգամանքը, որ մէնք

Gwpr. n 194

«Փարամագի» Անուան Հրապարակի Բազումո Մոնթեվիդեուի Մեջ

Տեսարան «Փառամագի» անուան կրապարակի ռազման համարկութեալ

Յունիս 15-ին Ուրուկուէի
մայրաքաղաք Մոնթէվիլիէպոյի մէջ
պաշտօնապէս բացումը կատարուե-
ցաւ «Փարամազի» անուան հրա-
ապոակին:

պալրավում։
Հակառակ ձմեռնային ցուրտ
եղանակին, հանդիսութեան ներկայ
էին Մոնթէվիտէոյի քաղաքապետի
պաշտօնակատար Օսկար Քուրու-
չէթ, Ռուրուկուէցի գրօնաշրջիկու-
թեան նախարար Լիլիամ Քէշիշ-
եան, Սոցիալական զարգացման փոխ
նախարար Աննա Շահմերա Պատ-

շոյ հոլլը Յաբէթ Պոլյանսան, Հա-
յաստանի Հանրապետութեան պատ-
ուառոր հիւպատոս Ռուբէն Աբրա-
համեան, Ս.Դ.Հ.Կ. Կեդրոնական
վարչութեան անդամ Սամօ Սար-
գիսեան եւ շուրջ մեծ թիւով
Ուրուկուահացեր։

卷八

Խորհրդաւոր Հանդիպումի Մուտքագրություն

Հայաստանի Հանրապետութեան Ուաշինգթընի դեսպանատան կալքէջին վրայ զետեղուածէր վերեւի նկարը ու կարճ բացառութիւն մը, նշելով թէ, Հայկական կազմակերպութիւնները հաւաքուած են ծրագրելու համար Հայաստանի անկախութեան 25-ամեակո:

Նկարէն դատելով նշմարելի է
որ, յարգելի անձնաւորութիւննե-
րու շարքին կը բացակային աւան-
դական երկու կրոսակցութիւննե-
րու՝ ՍԴՀԿ-ի եւ ՌԱԿ-ի, ինչպէս
նաև առ կառջակեռաւ թիւնեւ-

ՐՈՌ ՆԵՐԿԱՅԱՑՈՒՑԻՉՆԵՐ:
Այս անտեսումը զարմանալի
կը գոնենք, մանաւանդ որ Հոռ
Անձեւըսի մէջ զլիսաւոր հիւպա-
տոսի պաշտօնը վարած Պր. Գրիգոր
Յովհաննէսեան լաւ պիտի գիտնար
թէ, որոնք են այս համայնքի
Ներկայացութիչներ:

Ասրականցաւըլչամբը:
Մեր կարծիքով այս չէ ճիշտ
գործելո՞ւ ու այս ձեռով չէ որ
համայնքը պիտի համախմբուի
դեպանատան շուրջ, նշելու համար
Հայաստանի Հանրապետութեան 25-
Ամեակր:

«ՄԱՍԻՄ»

ՊԵՐՈՒԹԻ ՄԵջ ՏԵՂԻ ՈՒՆԵցաւ Քսան Կախաղաներու 101-Ամեակի Ոգեկոչումը

101 տարի եւ հայուն պացքարը
կը շարունակուի: 101 տարի եւ
Հնչակեան Քման անմահներու շունչն
ու պատղամը տակաւին վառ կը
մնան իւրաքանչիւր ազատատենչ
Հնչակեանի եւ հայու սրտին մէջ: 101
տարի եւ Փարամազին ու անոր
ընկերներուն յեղափոխական
սկզբունքները եւ ուղեգիծը կը մնան
այժմէկական: 101 տարի եւ հայուն
օրհասական ճակատամարտը կը
մղուի՝ յանուն ազատ, անկախ
ամբողջական Հայաստանի, ընկերա-
յին արդարութեան, ընկերվա-
րութեան, ամուր պետականութեան
եւ հաւասարութեան:

Կազմակերպութեամբ Սոցիալ
Դաշտավայր Հանձնական կուսակցութեան
Լիբերանանի շրջանի Վարչիչ Մարմնին,
ՀԿԲՄ-ի Սահակեան Լեւոն Մկրտիչ-
եան Գոլէճի շրջափակին մէջ երէկ
տեղի ունեցաւ Հնչակեան Քսան
անմահներու նահատակութեան 101-
րդ ամեակի ոգեկոչման համդիմութ-
իւնը, ներկայութեամբ Լիբերանանի
Հայոց Թեմի առաջնորդ Շահէ Եպս.
Փանուսեանի, ՄԱՀԱՅԻՄ-ի Կերպոնակամ
մարմնին ատենապետ վեր. Դոկտ.
Փոլ Հայտոսթեանի, Հայ Կաթողիկէ
Պատրիարքութեան դիւնապետ եւ
Սրբոյ Կուսին Աւետման եկեղեցւոյ
ժողովրդապետ Սեպուհ Վրդ.
Կարապետեանի, Պէյրութի ծօտ
Հայաստանի Հանրապետութեան
դեսպան Սամուէլ Մկրտիչեանի եւ
գլխաւոր հիւպատոս Աշոտ Վարդան-
եանի, Ս.Դ.Հ.Կ. Լիբերանանի Շրջանի
Վարչիչ Մարմնի ատենապետ Հնկ.
Կիրակոս Թիւթիւնձեանի եւ
անդամներուն, պետական երես-
փոխաններ Մեթր Սերժ Թուր-

սարգիսեանի եւ ժան Օղասապեանի,
ՀՅԴ Լիբանանի Կեդրոնական
կոմիտէի ներկայացուցիչ Յակոբ
Բագրատունիի, ՌԱԿ Լիբանանի
Շրջանապին Վարչութեան ատենապետ
ՄԻքայէլ Վայէճեանի, ՀԿԲՄ-ի
ատենապետ Պէտրովի քաղաքա-
պետութեան անդամ Արամ Մալեանի,
ՄԴՀԿ-ի մասնաճիւղերու, կուսակ-
ցութեան հովանաւորութիւնը
վայելող միութիւններու ատենապետ-
ներուն, լիբանանահայ մշակութավին,
մարզական եւ ընկերային միութիւն-

Ներու ներկայացուցիչներուն,
Հնչակեաններու եւ լիբանանահայերու
հոծ բազմութեան:

Հանդիսութիւնը սկսաւ լիբա-
նանեան, հայաստանեան եւ Ա.Դ.Հ.Կ.ի
քայլերգներով, կատարողութեամբ
Հ.Ա.Ա.ի փողերաշխումբին:

**Բայցման խօսքով հանդէս եկաւ
Ս.Դ.Հ.Կ. «Տիրունի» Ուսանողական
Երիտասարդական Միութեան
վարչութեան ատենապետ Ընկ.
Անդրանիկ Սալպաշեան։ Ան նշեց, որ
Քսանները գաղափարական եւ**

ազգային ներշնչումի անսպառ
աղբիւր են, սերունդներ դաս-
տիարակելու յաւերժական նիւթ,
արդար հպարտութիւն պարզեւող
պատմական երեւոյթից: «Միջազգային
թէ տեղական, ազգային թէ ընկերային
բարդ եւ անսակնակալներով հարուստ
այս ժամակաշրջանին մէջ,
Քսաններուն առաջին թելադրանքը
անպայմանօրէն կը վերաբերի
կեցուածքի եւ սկզբունքի: Գաղա-
փարական գետնի վրայ ունեցած
խոր զարդացումն էր, որ Քսաններուն
ընձեռեց ճշգրիտ ուղին որդեգրելու
գիտակցութիւնը: Մակերեսայ-
նութիւնը, տեսութեան հանդէպ
արհամարհելի կեցուածքը, որոնք
ժամանակի տարածուած մտածելա-
կերպն էին, չեղան Քսաններունը»,
ըստ Հնկ. Սալպաշեան: Անոր խօսքով,
Հնչակեան նահատակները մարտիկ-
ներն էին աշխատաւոր ժողովուրդին,
անոնց աշխատանքը ցուցածոլական
գունաւորում չատացաւ, իսկ խօսքին
միացաւ գործն ու բազուկը:
«Քսանները մեր պայքարներուն եւ
գերազոյն պայքարին կողմնացոցն
են: Անխափան, անդաւաճան,
միքրոմեթրի ճշգրտութեամբ բ
աշխատող: Մենք ինքնավտահ ենք,
նոյնիսկ ակամաց տատամսումներն
ու պատահական սալթաքումները
չեն կրնար մեզի համար ճակատագ-
րական ըլլալ: Կ'ըլլան միայն
անցողիկ», ըստ Հնկ. Անդրանիկ
Սալպաշեան: Ան հաստատեց, որ
Քսաններու պայքարը կը շարու-
նակուի, Քսան հազարներու
մանակցութեամբ:

覃文平 19

**Երեւանում Ոգեկոչուեց Հնչակեան 20 Նահատակների Յիշատակն
Ու Պարզեւատրուեցին Հայրենիքի Պաշտպանները**

Երեւանում ոգեկոչուեց 1915
թ. Յունիսի 15-ին Պոլսի Սուլթան
Բայազիտ հրապարակում կախա-
ղան բարձրացուած Հնչակեան 20
նահատակների լիշտակը:

«Առնօ Պապամանեան» սրա-
հում տեղի ունեցած երեկոյին մաս-
նակցում էին ՀՀ ափիւռքի նախա-
րար Հրանոյշ Ցակոբեանը, Արա-
րատեան հայրապետական թեմի
առաջնորդ Նաւասարդ արքեպիս-
կոպոս Կայքանը, քաղաքական գոր-
ծիչներ, հոգեւորականներ:

«Վահան Թէքէեան, ով բոլորի ծանօթէ, շատ յուզիչ խօսքեր է ասում այդ իրադարձութեան մասին, եւ դժուար թէ որեւէ հայ իր ողջ զգայարաններով չզգայ եւ չապրի այդ մէկը, երբ կարդայ այդ խօսքերը. «Բայց եւ ինչպէս մենքդ ալ վերջին պահուն ձեր դիմաց երազային, շատ պայծառ ուրիշ արեւ մը տեսաք ու ճոճեցաք օդի մէջ զայն մելէ վերջ ցըհազ», - նշեց Կճոյեանը՝ աւելացնելով, որ «ահա սա է եղելութիւնը, որի ոգեկոչման համար մենք հաւաքուել ենք: 19-րդ դարի վերջերին հայ պատմութեան նոր էջեր եղան: Բարբարոս թուրքը իր հրէշաւոր ծրագիրն էր իրականացնում, նպատակ ունենալով աշխարհի վրայ թողնել մէկ

Հայ, այն էլ՝ թանգարանում»:

ՍԴՀԿ կենտրոնական վարչութեան անդամ Սեղրակ Աճեմեանը իր ելոյթում ուրախութիւն յայտնեց հայքաղաքական, ռազմական ու յեղափոխական մտքի տիտաններից Փարամազգին եւ նրա 19

Ընկերներին յիշելու, նրանց յիշա-
տակը ոգեկոչելու համար։ «Քսան-
ները հայ ժողովրդի պատմութեան
անբաժանելի մասն են, եւ, ինչու
ոչ, այդ պատմութեան կերտողներ
են։ Քսանների մասին յիշողու-
թիւնները, պատմութեները եւ լե-

գենդները կը մնան այնքան ժամանակ, քանի կայ բովանդակ հայ ժողովուրդը։ Հայոց ցեղասպանութեան պատճառների մասին խօսելու բանավիճել են աշխարհի առաջադէմ հազարաւոր մտաւորականներ, եւ, այդ բանավիճերը կը շարունակուեն նաեւ առաջիկացում։ Այն, ինչի շուրջ բոլորը միաբերան համաձայնել են, որ այդ օրերին հայ իրականութեան առաջին քաղաքական՝ Սոցիալ Դեմոկրատ Հնչակեան կուսակցութիւնը կանխատեսել էր այն ահաւոր ոճիրը, որ ծրագրում է երիտթուրքական կառավարութիւնը՝ այն է բնաջնջել եւ իր բնօրրանից հայրենազորեկ անել մի ողջ ժողովրդի։ Մեր քաղաքական ղեկավարները ի սկզբանէ հասկանում էին, որ երիտթուրքական կառավարութիւնը՝ չնայած ղեկավարում էր համաձարդկային՝ Ազատութիւն, Եղբայրութիւն եւ Հաւասարութիւն լոգունզներով՝ եկած դեռ ֆրանսիայի Մեծ Յեղափոխութիւնից, սակայն առաջին հայեացքից առաջադէմ թալեաթի, ինվերի, Զեմալի եւ իրենց համախոների մէջ թաքնում էր զագան, որ դեռ իր մասին պէտք է յայտնէր։ Հնչակեան կուսակցութիւնը հասկանում էր, որ երիտթուրքական կառավարութեան հիմնական եւ մէկ նպատակը ի կատար ածել Սուլթան Արդուլ Համբիդի կիսատ մնացած տիրահռչակ ծրագիրը՝ այն է թանգարանում ժողնել մէկ հայ։ Եւ չնայած այդ ողբերգական տարիներուն,

Suppl. 8

La Stampa. პულიავეთი აქცენტი ზაქარიანის ური ეს ხასიათობის მიზნის და კავშირის გადასაცემის გარეშე

Վատիկանի Արեւելեան եկեղեցիների ժողովի կառավարիչ, կարդինալ Լէոնարդօ Սանդրին ծառալուն հարցազրոյց է տուել իտալական «Հա Ստամպա» թերթին, որում անդրադարձել է Կաթոլիկե եկեղեցու առաջնորդի՝ լուսիսի 24-ից 26-ը կայանալիք հայաստանեան այցին՝ ընդգծելով, որ հովուապեսի այցը Հայաստան սիրոյ եւ երախտագիտութեան վկայութիւն է:

«Այցը Հայաստան նախ եւ առաջ
իւրայսառուկ ուխտագնացութիւն է,
սիրոյ եւ հիացմունքի վկայութիւն
հնագոյն եկեղեցու եւ բազմամածեայ
քրիստոնէական աւանդոյթների
նկատմամբ: Պապն իր երախտագի-
տութիւնն ու յարգանքը կ'արտայաց-
տի ժողովրդի նկատմամբ, որը կա-
րողացել է դարերի ընթացքում
պաշտպանել իր ինքնութիւնը եւ
հաւատքը՝ որպէս թանկագին զանձ»,
□ ամել է կարդինալը՝ «պատախաննե-
լով հարցին, թէ որն է Հռոմի պապի
Հայաստան այցի նպատակը:

Լէոնարդօ Սանդրին նշել է, որ հայերի մէջ հիացմունքի է արժանի պատմութեան ամէն իրադարձութիւնը քրիստոնէական ոգով յաղթահարելու ունակութիւնը: «Լինի դա ազատութեան, թէ տառապանքի պահին, նրանք կարողանում են այդ ոգով առաջ գնալ: Հաւատքը չայսատանի ուժն է, որը թուլ տուեց այդ քրիստոնեաց համացնքին յաղթահարել 20-րդ դարի սարսափելի ողբերգութիւնները՝ 1.5 միլիոն քրիստոնեաց հայերի դէմ: Այս ցաւալի իրադարձութիւնները թողել են իրենց անջնջելի հետքը», - ասել է կարդինալը:

Անդրադաստալով Հռոմի կաթողիկեաց առաքելական եկեղեցիների փոխարաբերութիւններին, կարդինալը դրանք որպես է որպես է

պէս շատ բարեկամական: «Հոռոմի պապի այցն էլ աւելի կամ ըապնդի երկու եկեղեցիների կապերը՝ խարսխուած եղբայրութեան, ընկերութեան եւ փոխադարձ աջակցութեան վրայ: Ենթագրում եմ, որ այցի ընթացքում կը պատրաստուի «Ընդհանուր հռչակագիր», փաստաթուղթը կ'ընդգծի ցանկութիւնը եւ կամքը՝ կառուցելու էլ աւելի եղբայրական կապեր», - ասել է կարդինալը:

«Լա Ստամպայի» թղթակիցը
նրան հարց է ուղղել նաեւ Լեռնա-
յին Ղարաբաղի հակամարտութեան՝
աւելի սոոյզ կարգաւորման ըն-
թացքի վրայ Հռոմի Պապի հնարա-
ւոր ազդեցութեան մասին։ «Կար-
ծում եմ, որ թույլ կը տայ ուշադ-
րութիւն հրաւիրել եւ խրախուել
այն արժէքները, որոնք հիմնարար
են մարդկութեան համար՝ մերժել
բռնութիւնը։ Ես հաւատում եմ, որ
այս այցի ընթացքում խաղաղու-
թեան հաստատման, ինչպէս նաեւ
Կովկասն Արեւելքի եւ Արեւմուտքի
միջեւ կամուրջ դարձնելու կոչ
կ'արուի», - եղրափակել է կարդի-
նալ Լէռնարդո Սանդրին։

«Փարամագի» Անուան Հրապարակի Բացումը

Ծարունակուածէց 1-ին

Ձեռնարկը սկսաւ Ուրուկուէ-
յի եւ Հայաստանի օրհներգներու
երգեցողութեամբ, ապա ընթերց-
ուեցաւ Հ.Հ. Նախագահ Սերժ
Մարգաբեանի ուղերձը՝ ուղղուած
Մոնթէվիտէոյի իշխանութիւննե-
րուն եւ Ուրուկուահայ համայն-
քին:

Բացման արարողութիւնը մի-
աժամանակ կատարեցին Մոն թէ-
վիտէցի քաղաքապետի պաշտօնա-
կատար Օսկար Քուլուչէթ, եւ Հ.Հ.
պատուառը հիւպատոս Ռուբէն Աբ-
րահամեանը, ցոյց տալով երկու
ժողովուրդներու միջեւ գոյութիւն
ունեցող եղացրական կապերը:
Իր օքնութեան հօսքին մէջ

Իր օրհանութեան խօսքին սէջ
Առաջնորդ Սրբազնը նշեց թէ.-
»Այս հրապարակը արժանի յար-
գանքի տուրք մըն է Փարամազի
յիշատակին, քանի որ այն կը¹
խորհրդանշէ ճնշուած ժողովուրդ
ներու հերոսներու պայքարը։ Հայ
եկեղեցին երախտապարտ է այս
որոշումով, քանի որ Փարամազը
էջմիածնի ձեմարանի աշակերտ
եղած է։ Քաններու հետքերը թարծ
են հայ ժողովուրդի կեանքին մէջ
եւ անոնք մեզի կը ջամբենդէպի
յաւերժութիւն։ Հայ ժողովուրդը
պատրաստ է անոնց օրինակը
շարունակելու իր գոյութիւնը պա-
հելու համար։»

Սըբազանը աղօթքով աւարտեց իր ելոյթը ի յարգանս Մեծն Փարամազին եւ իր ընկերներուն:

Ս.ԴՀԿ. կերպոնական վարչութեան անդամ Սամօ Սարգիսեան, իր ելույթի ընթացքին ըստ որ տարիներու ընթացքին ֆարամազի գաղափարի արժէքը կը մեծնայ եւ այսպիսի նախաձեռնութիւններով կ'օժանդակենք վերջնական արդարութեան լայնթանա-

կին: Ապա ան փոխանցեց Կեդրո-
նական վարչութեան երախտազի-
տութիւնը Մոնթէվիտէոցի իշխա-
նութիւններուն, Մեծն ֆարամազը
վերակենդացնելու համար այս գե-
ղեցիկ հրապարակով:

Ս.Դ.Հ.Կ. Ուրուկուէջի Շրջանի
Վարչի Մարմինի ատենապետ ճար-
տարագէտ Խորխէ Միկէլ Գինոսեա-
նը, իր ելոյթին մէջ անդ բաղար-
ձաւ Քամաններու պատմական դերին
եւ ընդգծեց թէ Հնչակեանները
ազատութեան եւ սոցիալական ար-
դարութեան ջատագովներ եղած
են: Այն փաստը որ 101 տարիներ
յետոյ հեռաւոր Ուրուկուէջի մէջ
Հայոց Ցեղասպանութեան զոհերէն
մէկուն՝ Փարամազի անունով հրա-
պարակ կը բացուի, եւ հեռաւոր
Ուրուկուէջէն անզամ մը եւս պատ-
գամ մը կ'ուղղուի ցեղասպան թուրք
պետութեան, թէ իրենք պիտի չի
յաջողին իրենց դաւադրութիւննե-
րուն մէջ:

Մոնթէվիտէոյի քաղաքապետի պաշտօնակատար Օսկար Քուրուշէթի իր խօսքին մէջ նշեց թէ այս հրապարակը ժողովրդա վարութեան, ազատութեան եւ մարդկային արժէքներու խորհըրդանիշն է: Փարամազ եղած է յեղափոխական՝ յանուն կեանքի արդարութեան եւ գերազոյն արժէքներուն: Փարամազ միշտ ողջ է այնքան ատեն որ զինք կը տիշենք ու կը յարգենք:

Հանդիսութեան աւարտին
հնչեց Ս.Դ. Հնչակեան Կուսակցու-
թեան քայլերգ «Հեռաւոր Երկիր»-
ը՝ Ներկաներու մամնակցութեամբ:

Երեւանում Ոգեկոչութեց Հնչակեան 20 Նահատակների Ֆիշատակը

Ծարունակուածէց 7-էն

չնայած բոլոր փորձութիւններուն
եւ աղետներուն, այսօր, ի լուր ողջ
աշխարհի կարող ենք յատարա-
բել, որ թրքական իրար յաջորդող
արիւնախում կառավարութիւննե-
րու ծրագրերը՝ բնաջնջել «այ
ժողովրդին, չյաջողուեց»,- ընդգ-
ծեզ Աճեմեանը:

ՍԴՀԿ հայաստանեան վարչութեան ատինսապետ Նարեկ Գալստեանն իր խօսքում նշեց, որ 1915թ. Յունիսի 15-ին՝ սուլթան Բայզիլիս հրապարակում կախաղան բարձրացուած հայ ազգային ազատագրական պայքարի 20 հերոսները մահուան գնացին վճռական, մահուան գնացին՝ իրենց սրտերում ունենալով ազատ, անկախ եւ միացեալ Հայաստանի ստեղծման սուրբ գաղափարը: «Այսօր՝ 101 տարի անց, մենք՝ հայ ժողովրդի սերունդը, պէտք է արձանագրենք, որ Քսաների, հայ ազգային ազատագրական պայքարի մնացած բոլոր մարտիրոսների երազը կիսատ է: Այո՛, մենք ունենք ազատ եւ անկախ Հայաստան, սակայն մեր հայրենիքի հակայական հաստուածը դեռ գտնուում է գերութեան մէջ: Հայոց եռագոյնը դեռ պէտք է ծածանուի Գետաշէնում եւ Շահութեանում, Մարտունաշէնում եւ Արծուաշէնում, Վանում եւ Տիգրա-

Նակերտում, Սիսում եւ Հաճնում,
Հայոց Եռագոյնը դեռ պէտք է տա-
րածուի հայ ժողովրդի յաւերժական
միասնութեան պայքարի հորհրդա-
նիշ Արարատ լեռան վրայ», - շեշտեց
Նարեկ Գայատեանո:

Երեկոյի ընթացքում «Մեծն Մուրատ» յուշամետալով պարզեւատրուեցին կուսակցութեան այն անդամներն, ովքեր ապրիլեան պատերազմի ընթացքում պաշտպանել են հայրենիքի սահմանները։ Կուսակցութեան անդամներից երկուսը պարզեւատրուեցին յետմահու, որոնց պարզեւարերը ստացան որդի-ներ։

ի դէպ, պարզեւատրուեց նաեւ
ազգութեամքը ոռու Սերգէս Սիրո-
վը, ով մասնակցել է 1990-ականնե-
րի պատերազմն, իսկ ապրիլեան
պատերազմի օրերին կրկին ժամա-
նել է Հայաստան՝ իր ընկերների
կողմէն և հաջողաբար ապահով

«ՄԵՆՔ ՀԱՎԱՐԹ ԵՆՔ ՃԵՂԱՆՈՎ»:
Ես՝ որպէս նոր ծնող, ճեղանից
չնորհակալ եմ, որ այսօր իմ երե-
խան խաղաղ մանկութիւն է տես-
նում, շնորհակալ եմ, որ 1990-
ականներին ես Երեւանում խաղաղ
մանկութիւն տեսայ, որովհետեւ
դուք պաշտպանում էիք մեր
սահմանները», - պարզեւատրումից
յետոյ ասաց ՍԴՀԿ Հայաստանի
վարչութեան ատենապետ Նարեկ
Գայստեանը:

massis Weekly

Volume 36, No. 24

Saturday, JUNE 25, 2016

Sarkisian and Aliyev Agree to Normalize the Situation Along the Line of Contact

ST. PETERSBURG (Combined Sources) -- Armenia's President Serzh Sarkisian and Azerbaijan's President Ilham Aliyev have met in the Russian city of St. Petersburg for talks aimed at reaching a settlement on the Nagorno-Karabakh conflict.

Russian President Vladimir Putin hosted the June 20 meeting -- the second between Aliyev and Sarkisian since a truce was established in early April to halt four days of fighting around Nagorno-Karabakh between Azerbaijan's military and Armenia forces.

After the talks, the three leaders in a joint statement expressed readiness to normalize the situation along the line of contact and agreed to an increase in the number of monitors in the area from the Organization for Security and Cooperation in Europe (OSCE).

"The presidents noted major importance of their regular contacts on the Nagorno-Karabakh problems and agreed to continue them in this format to supplement the work of the OSCE Minsk Group co-chairs who were in-

vited to the final part of the St. Petersburg meeting," the document says.

The leaders have "stated that they reached mutual understanding on a number of issues the settlement of which will make it possible to create conditions for progress in the Nagorno-Karabakh settlement."

"The presidents reiterated their commitment to the agreements reached at the latest Armenian-Azerbaijani summit in Vienna on May 16 that are geared towards stabilization of the situation in the conflict zone and creating of the atmosphere capable of promoting the peace process. For these ends, they agreed, in particular, to increase the number of monitors in the conflict zone. They expressed satisfaction of the observance of the ceasefire along the line of engagement in the recent time," the presidents said in the statement.

Foreign Minister Edward Nalbandian described as "quite useful" the latest meeting of Armenia's and Azerbaijan's presidents, saying that it might help to break the deadlock in the Nagorno-Karabakh peace process.

France Plans New Law Against Armenian Genocide Denial

YEREVAN (RFE/RL) -- France plans to enact a new law that will make it a crime to publicly deny the 1915 Armenian genocide in Ottoman Turkey, the French ambassador to Armenia, Jean-Francois Charpentier, said on Tuesday.

"The text is practically ready," Charpentier told a news conference in Yerevan. "So I think that we will hear about it soon."

Charpentier said that President Francois Hollande is behind the bill drafted by French government officials and legal experts. He stressed that the bill would criminalize the denial of not only the Armenian genocide but also other genocides officially recognized by France.

The two houses of France's parliament already passed a law

against Armenian genocide denial in December 2011 and January 2012. The move, hailed by Armenia but condemned by Turkey, was orchestrated by Hollande's predecessor Nicolas Sarkozy.

France's constitutional court subsequently struck down the law, however, saying that it runs counter to freedom of speech.

Hollande pledged to ban genocide denial when he ran for president in 2012. He told leaders of France's influential Armenian community at the time that a new corresponding bill should be drafted with "utmost legal security" so that it satisfies the French Constitutional Council.

Hollande, 61, is expected to run for a second term in presidential elections slated for April-May 2017.

Mateós Sarkisian "Paramaz" Square Inaugurated in Uruguayan Capital

MONTEVIDEO -- The Mateós Sarkisian "Paramaz" Square, was inaugurated, on June 15, 2016, in recognition of the 101st anniversary of the Armenian genocide. "Paramaz" Square is located on Canning Jorge Artigas Boulevard, across from the iconic Obelisk of Montevideo monument. The space pays tribute to Armenian activist Mateos Sarkisian, known as the pseudonym "Paramaz" as well as the struggle of the Armenian people.

The activist is famous for the phrase he told his executioners: "You can hang our bodies but not our philosophy."

The inauguration ceremony was attended by Montevideo interim-Mayor Oscar Curutchet, Uruguayan Tourism Minister Liliam Kechichián, the undersecretary of the Ministry of Social Development Ana Olivera, Member of Uruguayan Parliament Pedro Jostanian, Mayor of the Municipality CH Andrés Abt, Consul General of the Republic of Armenia, Rupen

Aprahamian, and representatives of the Armenian community in Uruguay.

Interim-Mayor Curutchet stressed the importance of the square as a tribute to the values of freedom, coexistence and democracy for which Armenians fought for. "This is an act of recognition of the struggle of oppressed peoples. Paramaz was a leader of this movement and demonstrated the revolutionary struggle," said Curutchet, "In this symbolic square of the City, Montevideanas and Montevideanos, preserve his memory."

The Montevideyan City Council emphasized the remembrance of prominent Armenian national liberation movement Leader, Mateós "Paramaz" Sarkisian, and his 19 fellow Armenian martyrs who were hung in Sultan Bayazid Square; the central square of Constantinople.

A statement was read from the President of Armenia, Serj Sarkissian

Continued on page 3

Armenia and Iran Reach Agreements on Closer Military Cooperation

YEREVAN (RFE/RL) -- An Armenian deputy defense minister in charge of arms and other procurements has reportedly reached agreements on closer military cooperation between Armenia and Iran during a visit to Tehran.

The official, General Movses Hakobian, is the recently appointed head of the Armenian Defense Ministry's on Department Material-Technical Procurements. The depart-

Continued on page 3

Artsakh to Become a Full Member of Civilized World, FM Says

YEREVAN (Mediamax) -- NKR Foreign Minister Karen Mirzoyan expressed his certainty that Artsakh will become a full member of the civilized world.

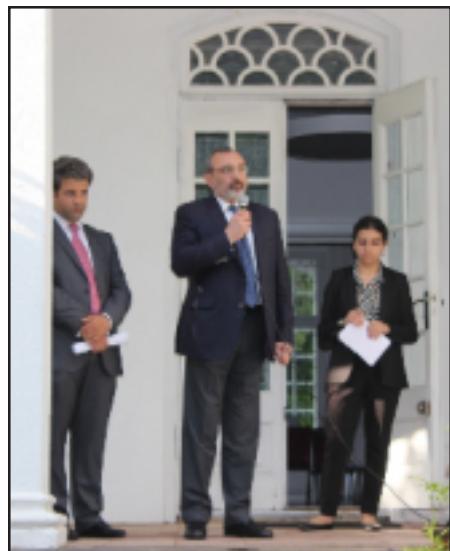
He made this statement in Copenhagen, where he is currently on a working visit.

NKR Foreign Minister had meetings with representative of political circles of Denmark and introduced them to the process of state-building in Artsakh.

On June 16, Karen Mirzoyan participated in the reception on the occasion of the 25th anniversary of the independence of NKR, organized by Embassy of Armenia to the Kingdom of Denmark.

Armenian Ambassador to Denmark Hrachya Aghajanyan stated that Artsakh gained independence based on the indisputable strive of Armenians to freely manage their lives and preserve centuries-old culture and identity.

While presenting the achieve-

ments of the Nagorno-Karabakh Republic, Karen Mirzoyan noted that they would have been impossible without the help of Armenia and Armenians from Diasporas around the world. He stressed that not only Armenians, but people in many other corners of the world, including Denmark, stand by Artsakh today.

Zhirayr Sefilian Arrested for Coup Plot

YEREVAN -- Zhirayr Sefilian strongly denied through a lawyer on Tuesday that he plotted an armed revolt against the Armenian government.

Sefilian was taken into custody on Monday for allegedly acquiring large quantities of weapons and cobbling together an attack squad with the aim of seizing government buildings and other important facilities in Yerevan.

According to his lawyer, Ara Zakarian, the case against the outspoken oppositionist is based on testimony given by one of six other men which law-enforcement authorities say have also been arrested as part of the coup inquiry. Zakarian said his client was brought face to face with that suspect and questioned hours after his arrest.

"Sefilian declared that [the incriminating testimony] is completely untrue and ludicrous and is part of yet another government plan to prosecute him for his political views," Zakarian told RFE/RL's Armenian service (Azatutyun.am).

"We believe that that person is executing an order issued by the Investigative Committee," said the lawyer.

The law-enforcement agency has not yet identified any of the suspects other than Sefilian, raising more questions about the credibility of its allegations.

Varuzhan Avetisian, a close Sefilian associate, said none of the six reportedly arrested men is thought to be affiliated with the New Armenia Public Salvation Front, a radical opposition alliance of which Sefilian is a leader. Avetisian insisted that the high-profile case is politically motivated.

The opposition Zharangutyun (Heritage) party aligned in New Armenia similarly condemned Sefilian's arrest as "political persecution." "We consider unacceptable the current authorities' unchanged practice of isolating, bullying or morally degrading politicians, freedom fighters and individuals respected and trusted by the public with fabricated accusations," it said in a statement.

UN Commission Declares ISIS Killings of Yazidi People a Genocide

NEW YORK -- A special UN commission charged with investigating violations committed by the Islamic State against the Yezidi minority in Iraq has concluded that genocide occurred.

"Genocide has occurred and is ongoing," said Paulo Pinheiro, chair of the UN Commission of Inquiry. "ISIS has subjected every Yezidi woman, child or man that it has captured to the most horrific of atrocities."

The Commission was mandated to examine ISIS actions against the Yezidi people in Iraq, where thousands of women and girls remain captive of the terrorist group. Its report, 'They Came to Destroy: ISIS Crimes Against the Yazidis,' was released on Thursday.

The report, based on interviews with survivors, medical personnel, jour-

nalists, smugglers, religious leaders, and activists, as well as extensive documentary information, concludes that ISIS committed genocide, crimes against humanity, and war crimes.

"ISIS has sought to erase the Yazidis through killings; sexual slavery, enslavement, torture and inhuman and degrading treatment and forcible transfer causing serious bodily and mental harm; the infliction of conditions of life that bring about a slow death; the imposition of measures to prevent Yazidi children from being born, including forced conversion of adults, the separation of Yazidi men and women, and mental trauma; and the transfer of Yazidi children from their own families and placing them with ISIS fighters, thereby cutting them off from beliefs and practices of their own religious community", reads the report.

Turkey Rejects EU Report for Mention of Armenian Genocide

BRUSSELS -- Turkey's Permanent Delegation to the EU rejected the European Parliament's Turkey Progress Report over its request for recognition of the Armenian Genocide. The annual report, which the EP passed in April by 375 votes in favor and 133 against, was returned immediately after receiving it on Friday without opening the document.

According to diplomatic sources from the delegation speaking anonymously due to restrictions on speaking with the media, the report was rejected over its remarks calling for recognition of the 1915 events as genocide.

On the 100th anniversary of the genocide, in 2015 the European Parliament passed another resolution marking the solemn occasion and paying tribute to the victims. The report rejected by Turkey on Friday referred to the 2015 resolution on the centenary of the genocide.

"Turkey will reject the European Parliament Progress Report on Turkey to be voted on Thursday if it includes any mention of an 'Armenian genocide,'" Turkey's then-EU Minister Volkan Bozkir said.

Ankara's relationship with the European Parliament is increasingly tense. On Thursday, Turkish President Recep Tayyip Erdogan criticized the European Parliament for hanging on its walls the flag of the Syrian Kurdish Peoples' Protection Units

(YPG). Speaking at an iftar dinner to break the Ramadan fast, Erdogan called on the European Parliament to explain why it hung the flag of a "terrorist group" on its walls.

Turkey considers the YPG, and its political wing the Democratic Union Party (PYD), to be extensions of the Kurdistan Workers Party (PKK), which it has named a terrorist organization.

Photographs of Selahattin Demirtas, co-chair of the pro-Kurdish People's Democratic Party (HDP) in Turkey, posing in front of the flags during a visit to the European Parliament were shared by Turkish media on Wednesday.

In addition to the reference to the Armenian genocide, the parliamentary report, prepared by Kati Piri, the European Parliament's special rapporteur to Turkey, had harsh words for Ankara.

The European Parliament, "Is deeply concerned, in the light of the backsliding on respect for democracy and rule of law inside Turkey, that the overall pace of reforms in Turkey has slowed down considerably in recent years, and that in certain key areas, such as the independence of the judiciary, freedom of assembly, freedom of expression, and respect for human rights and the rule of law, there has been a regression moving increasingly away from meeting the Copenhagen criteria to which candidate countries must adhere," reads the report.

ISIS Suicide Bomber Targets Armenian and Assyrian Genocide Commemoration Ceremony in Qamishli

QAMISHLI, SYRIA (Al-Masdor) -- A suicide bomber from the Islamic State of Iraq and Syria (ISIS) blew off his explosive belt when attempting to sneak into a religious ceremony held by the city's Assyrians, killing at least 3 guards and injuring dozens of civilians, Al-Masdor News reports.

The bloody attack comes as Moran Mor Ignatius Aphrem II, the patriarch of the Syriac Orthodox Church, was holding a special ceremony commemorating the 101 anniversary of Ottoman genocide against

The genocide of the Yezidis has been widely condemned as the UN Commission joins the US government, the UK House of Commons, and the European Parliament in formal recognition of the crime.

With the acknowledgement that

Armenians and Assyrians of Qamishli.

Local sources said that government troops securing the event had stopped the suspected bomber and prevented him from entering the ceremony before he detonated his explosive belt, killing all three guards and wounding dozens.

The northeastern city of Qamishli, populated mostly by Christians and Kurds, was targeted by ISIS suicide attacks at least three times before, where dozens of civilians have been killed and wounded.

Islamic State violations of the Yezidi community are genocide, a next step is to ensure that nations have fulfilled their obligation to prevent the crime.

Under the Genocide Convention, states are obliged to take all measures possible to prevent or end the genocide.

Wolfgang Gust: “Bundestag’s Recognition of Armenian Genocide May Open the Eyes of Germans and Turks”

Former Editor in Chief of Der Spiegel, historian Wolfgang Gust said in an interview to AGOS that Germany was the most important ally of the Ottoman Empire during the years of WWI.

Germany was well aware of the Genocide against Armenians through the reports of its Consuls.

According to the historian, during the Genocide years the German diplomats were sending harmless letters to the Ottoman Government, in order to just create an impression as if they are trying to help Armenians. However the response of the German Ministry of Foreign Affairs was different. The then Chancellor Bethmann Hollweg said during those years : “Our only goal is to keep Turkey at our side until the end of

the war, during this the being or non being of Armenians is not important”.

According to Gust, the role of German military in Turkey should not be overlooked in the Armenian Genocide issue. In several parts of the Empire they personally led the attacks on Armenian-populated areas.

“The German Parliament’s resolution resembles the resolutions of other Parliaments, which, to say the least is surprising, and in my personal opinion – scandalous, because the Germans were not the witnesses of the tragedy, but acting figures”, Gust said.

“This resolution, which officially calls the Armenian Genocide as “Genocide”, might open the eyes of many Germans, including the ones with Turkish origins”, he said.

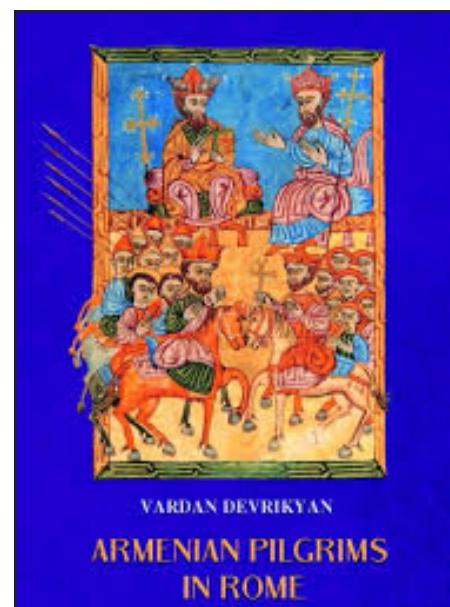
Armenian Pilgrims in Rome: New Book Dedicated to Pope’s Visit to Armenia

The presentation of the English-language book titled “Armenian Pilgrims in Rome” by Vardan Devrikyan will be held in Yerevan on June 21.

The book was published by the “Scientific bridges” NGO under a competition announced by the Armenian Youth Fund is dedicated to the Pope’s visit to Armenia.

During a visit to any country, the Pope is usually accompanied by a number of clergymen, journalists and pilgrims. The historical-cultural links between the Roman Church of the country and the Holy See are usually being stressed. The book presents all this based on historic sources.

The book will introduce foreign readers and media on the links between Armenian and the holy sites in Rome and the Roman Church. it

emphasizes the idea that despite tragic times, the Armenian nation has always been part of the European society and value system.

Armenia and Iran Reach Agreements

Continued from page 1

ment is tasked with supplying Armenia’s Armed Forces with weapons, ammunition, food and other provisions.

The ministry said over the weekend that a delegation headed by Hakobian was in Iran from June 14-17, holding talks with Iranian Defense Minister Hossein Dehqan and Mohammad Mehdi Karbala, the chief executive of the state-run ETKA corporation, a leading supplier of food, clothing and other non-lethal items to the Iranian military.

A ministry statement said the Armenian delegation also “visited various factories and stores and acquainted itself with the full range of their products.”

“During the meeting [with Dehqan,] questions concerning long-term prospects for Armenian-Iranian cooperation in the area of defense were discussed,” it said.

“As a result of the visit, agreements were reached with regard to the advancement of cooperation in a number of areas. A memorandum of un-

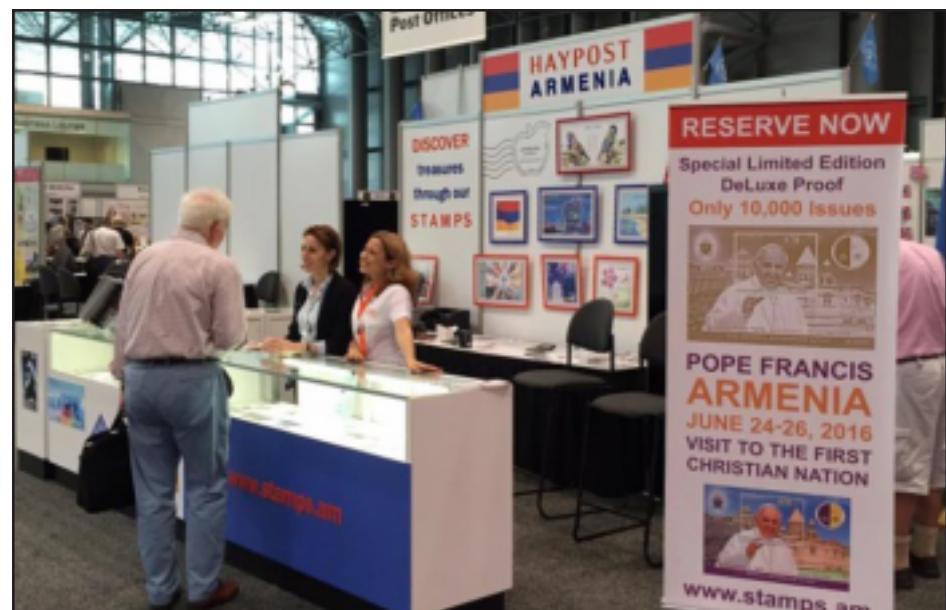
derstanding was signed,” the statement added without elaborating.

Karbala and other senior ETKA executives visited Armenia and met with Defense Minister Seyran Ohanian in February. The Defense Ministry in Yerevan said at the time that they also held talks with “the management of a number of Armenian industrial enterprises.”

Ohanian and Dehqan met in Moscow on April 27 just weeks after the outbreak of heavy fighting between Armenian and Azerbaijani forces deployed around Nagorno-Karabakh. The escalation apparently dominated the talks, with Dehqan reiterating Tehran’s calls for the conflicting parties to stick to the ceasefire regime.

A week later, Ohanian briefed Iran’s ambassador to Armenia on his “agreements” reached with his Iranian counterpart and, according to his press office, “expressed confidence that they will be put into practice soon.” The ambassador, Seyyed Kazem Sajjad, was reported to hail closer defense ties between the two neighboring states.

Armenian Stamps – Second Prize-Winner at New York World Stamp Show

NEW YORK -- Armenian national postal operator “HayPost” took part in “New York-2016” world philately expo, a major once-a-decade eight day international philatelic exhibition which took place May 28 through June 4 in New York city..

The Armenian collection with stamps from 2013, 2014 and 2015, presented by “HayPost”, took the second place at the philately competition organized under the auspices of the Universal Postal Union within the framework of the expo.

The collection consists from 29 stamps and Souvenir sheets, dedicated to the Armenian culture, history, the nature of Armenia, etc.

The exhibition of “HayPost” in the great international philately expo of New York, organized once a decade, awoke high interest among the experts.

Special attention was attached to the models of stamps and S-sheets dedicated to the Pope, developed and designed by the experts of “HayPost”. These stamps and S-sheets are already printed and shall be cancelled in a solemn ceremony during the visit of the Pope to Armenia.

The expo counted with participants from more than 120 philately unions and organizations of different countries, National Operators of Postal Communication from more than fifty countries. This was the first time “HayPost” presented an individual pavilion in an exposition of such a high range, making Armenia more visible to the philately world.

Two S-sheets, dedicated to “New York-2016” expo and “Rio-2016” Summer Olympics, were cancelled by “HayPost” during this event.

Mateós Sarkisian “Paramaz” Square

Continued from page 1

who also paid homage to Paramaz and his comrades as extraordinary individuals who struggled for right of the Armenian people to live. The Armenian President also highlighted the continued important friendship between the Republic of Uruguay and the Republic of Armenia.

Speaking on behalf of the Armenian community of Uruguay and South America were, Archbishop of the Armenian Apostolic Church Hakob Kellendjian, Social Democrat Hunchakian Party Central Committee member Mr. Samo Sarkisian; and Chairman of the Social Democrat Hunchakian Party Executive Committee of Uruguay, Mr. Jorge Kinosian.

All three stressed the importance of the square and recalled that Uruguay was the leading country to properly recognize the Armenian Genocide.

Paramaz was among the twenty executed Armenians during the Armenian Genocide who were members of the Social Democrat Hunchakian Party, which at its 7th General Convention in 1913, stressed their concern of the Young Turk government’s blatant disregard of Armenian lives, implementing a policy based on forced assimilation and the utilization of pan-Islamic and pan-Turkic ideas to rule Turkish peasantry against other ethnicities and ideologies as it suited their purposes.

Thus the SDHP 7th General Convention adjourned with two main objectives:

- First – The party was to move from authorized to illicit activities, thus becoming once again a covert organization to safeguard its structure and objectives.

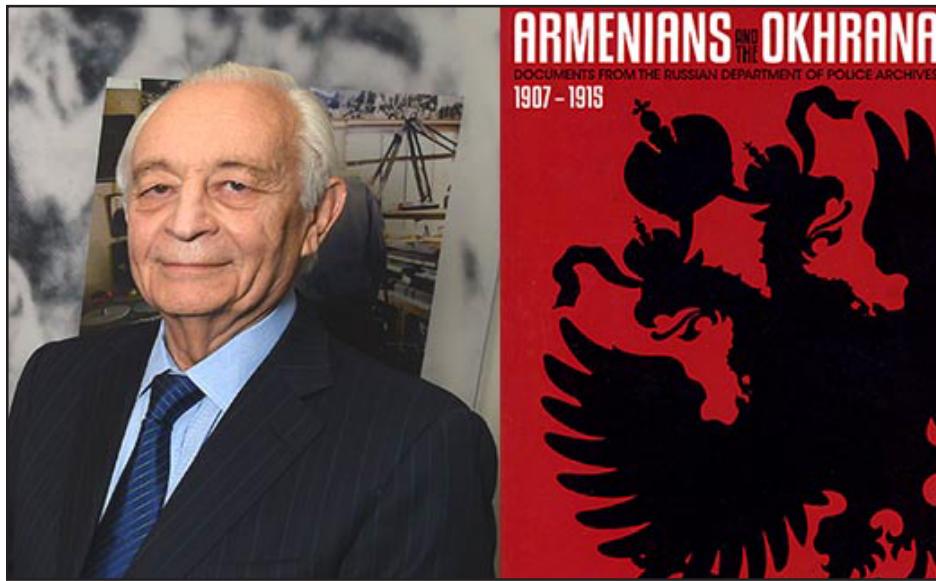
- Second – The Central Committee was authorized to organize and implement the elimination of the Young Turks dictatorship, specifically Talaat, the chief architect of what would be the Armenian Genocide.

Nonetheless, the SDHP Central Committee was determined to pursue the search for peaceful solutions, if and when possible, especially with the Turkish and Kurdish populace of the Ottoman Empire.

Unfortunately, these objectives were leaked to the Young Turks by an Armenian agent spying for the Turkish government. Hundreds of party members were arrested and tortured for many months. When the mock trial began, however, the number of those accused was 23 including 2 who were tried in absentia.

On the morning of June 15, 1915 before dusk, all twenty men were hanged in Sultan Bayazid Square; the central square of Constantinople. The destiny of the Twenty Martyrs was intertwined with the destiny of the Armenian nation. They knew what was coming and sounded the alarm but they were betrayed by a fellow Armenian.

Vartkes Yeghiayan to Present New Book About Armenians and the Okhrana

GLENDALE—Glendale attorney and author Vartkes Yeghiayan will present his fascinating new book, *Armenians and the Okhrana: Documents from the Russian Department of Police Archives 1907-1915* on Thursday, July 7, 2016 at 7:30pm at Abril Bookstore - 415 E. Broadway, Glendale, CA. Admission is free with reception to follow.

Author and book will be introduced by historian Dr. Garabet K. Mourdjian.

Armenians and the Okhrana is comprised of more than fifty documents from the Russian archives which find the imperial security organs caught in a struggle against the empire's ethnic Armenian subjects. Popularly referred to as the Okhrana, the Russian security services were perceived as

the nefarious predecessors of the Cheka and the KGB and as early precursors to the security apparatuses of the totalitarian regimes that were to appear throughout the twentieth century. The book provides a vivid palette on law, politics, revolution and the dynamic environment Russia, Europe, the Middle East and the Armenians occupied in the years leading up to World War I.

Vartkes Yeghiayan is an attorney in Los Angeles. He served as the assistant director of the Peace Corps under successive presidential administrations and has in recent years filed restitution cases on behalf of victims of genocide and other crimes against humanity. He is the author of several documentary compilations on the Armenian Genocide.

Armenian Bands to Feature at 2016 Smithsonian Folklife Festival in Washington

YEREVAN (Armradio) -- The Armenian Public Radio (Los Angeles) and TmbaTa band (Yerevan) will participate in the 2016 Smithsonian Folklife Festival, Sounds of California July 7-8.

At the 2016 Folklife Festival, Sounds of California will present a series of evening concerts as well as daytime performances and activities, offering a glimpse into how musical culture mirrors the movements reshaping the state and the nation today. The festival will feature artists who contribute to the soundscapes of California, who demonstrate the social power of music and cultural heritage.

The Armenian Public Radio builds a bridge between contemporary musical styles and traditional Armenian music, bringing a new perspective to Armenian folk songs that have withstood the test of time. Based in Los Angeles, the acoustic trio has made it their mission to revive these songs in their community and introduce them to wider audiences.

The group's members grew up in California as children of families who emigrated from Western Armenia to Syria and Lebanon before coming to the United States. Living in a musically vibrant Armenian diaspora, these artists reinterpret the Armenian music of their childhood in an innovative and enthusiastic style which holds multi-

Garegin Hambardzumyan, Dean of Gevorgyan Theological Seminary of the Mother See of Holy Etchmiadzin, to further discuss the inter-seminary collaboration between Gevorgyan, St. Nersess and St. Vladimir's Seminaries. As a result, an agreement of collaboration was signed between St. Vladimir's and Gevorgyan Seminaries, where there will be an exchange of faculty and students, courses of study, and library books. St. Nersess Seminary served as the intermediary. The three deans initially met in April when

generational appeal. Armenian Public Radio chooses their songs from a broad mix of genres and all songs are sung in Armenian, the language of their lives.

For some of their presentations, Armenian Public Radio will be joined by members of TmbaTa, a youth folk rock band born from the music program of the Tumo Center for Creative Technologies in Yerevan, Armenia, in 2013. Led by Arik Grigoryan of The Bambir, they perform original compositions based on traditional Armenian folk songs combined with rock and experimental music. The group is comprised of thirty teens who learn all stages of music creation including composition, performance, recording, mixing, and mastering.

Tumo Center for Creative Technologies is an innovative after-school program where thousands of students aged twelve to eighteen are in charge of their own learning. Tumo is a partner in the Smithsonian's My Armenia project.

My Armenia, a joint partnership of USAID, the Smithsonian Institution, and the people of Armenia, harnesses the power of research, documentation, and storytelling to strengthen cultural sustainability through community-based tourism development. My Armenia program engages with local partners in community-based research to document Armenian cultural heritage.

Fr. Garegin was visiting the Eastern Diocese and traveled to St. Nersess in Armonk, New York, as well as St. Vladimir's.

Fr. John and Fr. Mardiros have had an opportunity to address seminarians and meet with faculty at Gevorgyan Theological Seminary. They have also visited and addressed the students of the Vaskenian Seminary of Sevan and visited the Matenadaran Library in Yerevan as well as other historical sites before returning to New York.

Bishop Gevork Saroyan, the Very Rev. Dr. John Behr, His Holiness Karekin II, and the Rev. Fr. Mardiros Chevian

ARMONK, NY — On Monday, June 13, the Very Rev. Dr. John Behr, Dean of St. Vladimir's Orthodox Theological Seminary, together with the Rev. Fr. Mardiros Chevian, Dean of St. Nersess Armenian Seminary, departed for Armenia with the blessing of His Holiness Karekin II, Supreme Patriarch and Catholicos of All Armenians. They arrived at the Mother See of Holy Etchmiadzin to discuss the possibilities of inter-seminary collaboration between Gevorgyan, St. Nersess, and St. Vladimir's Seminaries.

"I am very excited to visit Armenia, Holy Etchmiadzin, and especially His Holiness Karekin II," remarked Fr. John. "Our relationship with the Armenian Church and St. Nersess Semi-

nary goes back almost half a century, yet this is the first time that a Dean of St. Vladimir's has been given opportunity to visit Armenia. I am very thankful to Fr. Mardiros for making this trip possible, and I am eager to explore various ways of further collaboration."

During this historic visit, Fr. John has met with His Holiness Karekin II, whom he first met in 2010, when His Holiness and St. Vladimir's Seminary both received awards from the International Foundation for the Unity of Orthodox Christian Nations, headquartered in Moscow. Fr. John has also met with Bishop Gevork Saroyan, Superintendent of Theological Schools of Armenia and the Very Rev. Fr.

ՎԱՐՉՈՒ ԳՐԱՍԵՆԵԿՆԵՐ
1060 North Allen Ave Pasadena, CA 91104

Գրասենեկները վերանորոգուած
եւ յարմար վարձբերով
հեռախնել՝ (626) 398-0506

**ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԿԱԳԻԼ ԹՈՅԼԱՄՊՐԵԼԻՀԻՆ Սահմաններուն Շուրջ
Ազգայն(ական) Զարթօնքը Խորհրդային Հայաստանի Մէջ Եւ Մոսկովայի Պատասխանը**

1965 թուականին, Երեւանը ականատես կը դառնար Հայոց Յեղասպանութեան 50ամեակը նշող ցոյցերու։ Այս ցոյցերը ազգայնական զգացումներու զար զգացումի անկիւնաղարձ մը պիտի կազմէին՝ ցեղասպանութեան հարցի քաղաքականացումի եւ խորհրդային իշխանութիւններու հակազդեցութեան տեսանկիւնէն։ Խորհրդային ծայրամասային հանրապետութիւններուն հանդէպ բիրտ վերաբերումը չգործադրուեցաւ անոնց պարագային։ Լոնտոնի Հայագիտական Ուսմանց Ծրագիրի կազմակերպած Տոքթ. Արսէն Սափարովի (Շարժայի համալսարան, Արաբական Միացեալ էջմիութիւններ) դասախոսութիւնը նուիրուած էր այն ուժական փոխարաբերութեան, որ յատկանշած էր հայկական ազգայնականութեան ցուցադրութիւնը։ Սափարով իր դոկտորական աւարտաճառը պաշտպանած է London School of Economics-ի (LSE) մէջ եւ հեղինակած՝ «Հակամարտութենէ ինքնավարութիւն՝ Կովկասի մէջ» (2015) հատորը։ Դասախոսութեան ատենապարն էր Հայկական Ուսմանց Ծրագրի անդամներէն Բաֆայէլ Գրիգորեանը։

Տոքթ. Սափարով սկիզբը
ակնարկ մը նետեց Ապրիլ 24,
1965ի բողոքներուն կարեւորութեան
խորհրդային ծիրին մէջ, յատկապէս
ընդգծելով այն փաստը, որ այս
բողոքները ընթացած են առանց
պետական բռնութեան ենթար-
կուելու։ Ասիկա կը հակադրուէր
ժողովրդային գագառմներու նման
արտայատութիւններու (ինչպէս
Նովոչերկասկի (Ռուսաստան) եւ
Թիֆլիսի չթոյլատրուած ցուցերը
տասնամեակ մը առաջ) բիրտ
վերաբերուածին, զոր խորհրդային
իշխանութիւնները ցուցաբերած
էին, եւ որ ձերբակալութիւններու
եւ մահերու առաջնորդած էր։ Հատ
Սափարովի, Երեւանի 1965ի
անսովոր պարագան կը հարցադրէր
խորհրդային հակազդեցութեան
ձեւերը ազգայնականութեան
ցուցադրութիւններու հանդէպ,
որոնք տեղի կ'ունենային Միութեան
ծայրամասային հանրապետութ-
իւններուն մէջ։

Դրուած շարք մը հարցումները
ձեւաւորած էին մօտեցումի եղանակը
նիւթին հանդէպ: Ի՞նչ էր այս
ցոյցերուն շրջագիծը: Ինչո՞ւ
Մոսկուայի իշխանութիւնները
ցուցարարները չցրուեցին: Ինչո՞ւ
տեղական իշխանութիւնները
թոյլատրեցին նման հանրային
զօրաշարժ: Ինչո՞ւ ցուցարարները
իրենց աշխատանքային ասպարէզն
ու ապահովութիւնը վտանգի տակ
դրին՝ ցոյցերուն միանալու համար:
Ցոյցերը ինչպէ՞ս ներգործեցին
հայկական ազգայնականութեան
գարգառումին վրայ:

զարգացնում լինած։
Փորձելով այս հարցերուն
պատասխան գտնել, ինչպէս եւ
դէպքերը վերլուծել հայկական
աղքայնականութեան ներխորհր-
դացին զարգացումներու ծիրին մէջ,
տոքթ. Սափարով անդրադարձաւ
հայաստանեան հանրութեան,
տեղական իշխանութիւններուն եւ
Մոսկովայի իշխանութիւններուն
խաղացած նշանակալից դերերուն։
Ան քննեց 1965ի իրադարձութ-

իւնները եւ ցոյցերուն շուրջ
տեսակէտները, վերլուծելով
խորհրդալին կեղրոնական իշխա-
նութիւններուն ուղղուած երեք բաց
նամակներ, որոնք հայ մտաւորակա-
նութեան կողմէ գրուած էին
Մոսկուայէն, Թիֆլիսէն ու
Երեւանէն:

Տոքթ. Սափարով ընդգծեց,
թէ Թուրքիայէն հողային որեւէ
պահանջ արտօնուած չէր արծարծել
Խորհրդային Հայաստանի մէջ, քանի
որ Մոսկուան (մասնաւրապէս
Ստալինը) չէր ուզեր վնասել
Անգարայի հետ յարաբերութ-
իւնները: Միաժամանակ, սակայն,
Ստալինի օրերուն տեղի ունեցած
ներգաղթի շնորհիւ, խորհրդահայ
ընակչութեան մէկ կարեւոր
համեմատութիւնը Մեծ Եղեռնին
վերապրողները կը կազմէին: Իբրև
արդիւնք, ժողովուրդին մէջ
ներյայտ լարուած իրավիճակ մը
կար հողային պահանջներու
նկատմամբ. ներգաղթող հայերը
իրենց հետ բերած էին Ապրիլ 24ի
գաղափարը իբրև ոգեկոչումի օր
եւ կուտակուած յոցվերը արտայաց-
տելու ձեւ: 1956էն ետք, Նիկիտա
Խրուչչեւի ապաստալինակացումի
գործընթացին սկզբնաւորութեամբ,
Հայաստանի ժողովուրդը սկսաւ
աւելի ազատօրէն խօսիւ, ինչ որ
վերոցիշեալ բաց նամակներուն
համագիրը կազմեց:

Հայկական Համայնավար
կուսակցութեան 1964ին Մոսկուա
ուղղուած նամակը յատկանչուած
էր կեդրոնական իշխանութ-
իւններուն զրկուած նամակներու
երեք թեմաներով։ Առաջին հերթին՝
նամակը հայոց բացարձակ
յանձնառութիւնը կը վերա-
հաստատէր Խորհրդային Միութեան

Եւ Մոսկովացի իշխանութիւններուն
նկատմամբ, յիշեցնելով անոնց
հաւատարիմ կեցուածքը և Խորհր-
դացին Միութեան նախորդին՝
Ռուսական Կայսրութեան հանդէպ:
Երկրորդ՝ կը նկարագրէր անկու-
մացին վիճակ մը, ողբարկով հայոց
տառապանքը, ընդ որում՝ 1915ի
ցեղասպանութիւնը, իրենց ոռուա-
մէտ կեցուածքին հետեւանքով:
Վերջապէս, նամակը կը նկարագրէր
Խորհրդացին Միութեան ուղղուած
բառաւարտ սաառնասի քննեու

բայցայս սպառալլքսորու
առկայութիւնը, ընդգծելով
ցեղասպանութեան տարելիցին
ոգեկոչումը Սփիւռքի մէջ:
Այսպէտով, խորհրդային հնարաւոր
վարկաբեկումը կանխելու համար,
ան կը յանձնարարէր արտօնել
տարելիցը ոգեկոչող հրատարա-
կութիւններ եւ նորակերտ
յուշարձանի մը կառուցումը:
Իշխանութիւններուն՝ ոգեկոչում-
ները արտօնող պատասխանը,

Ապրիլէն երեք ամիս առաջ կը
հասնէր Երեւան, ինչ որ աճա-
պարանքի կնիք մը կը դնէր
պատրաստութիւններուն։ Աւելին,
կազմակերպուած ձեռնարկները
անհամապատասխան էին Հանրութ-
եան ակնկալիքին, ընդգրկելով քանի
մը զաղտնի դասախոսութիւններ եւ
դատապարտումի բացակայութ-
իւնը։

Տոքթ. Սափարով այնուետեւ
ներկայացուց միւս նամակները,
որոնք կարծիքներու խայտաբղէտ
պատկեր ծը կը հրամցնէին:
Վրաստանէն կեդրոնական իշխա-
նութիւններուն ուղղուած նամակը
ուժեղ ու լաւատես զօրակցութիւն
ցոյց կու տար Խորհրդային
Միութեան հանդէպ, եւ ցեղաս-
պանութեան ճանաչումը Խորհր-
դային Միութեան բարելաւումի
միջոց կը նկատէր: Երեւանէն
ողկուած միւս նամակը տրամա-
գօրէն հակառակ էր՝ հեղնական
միտումով: Վերջինս Հայաստան
վերադարձուած էր գրաւոր
նշաբով, որ կ'առաջադրէր
հեղինակը Մոսկուա բերել տաւ
հարցերը «քննարկելու» համար,
ինչ որ անտարակոյս բանտար-
կութեան հրաւէր մըն էր: Երեք
նամակներուն հեղինակները ծանօթ
էին խորհրդային կեցուածքին
ազգայնականութեան հանդէպ,
ուստի նման նամակներու առա-
քումով իրենք զիրենք վտանգի
տակ կը դնէին: Նամակները
խորհրդահայերու տեսակէտներու
եւ զիտակցութեան փոփոխական
բնոյթին արտայալսութիւններ էին՝
ազգային ինքնութեան, ազգային
սուզի, ազգային ցոյցերու եւ
Մոսկուայի հանդէպ ենթակայութ-
եան մասին:

Ապրիլ 24, 1965ի ցոյցերը,
որոնք կեղրոնացած կազմակերպ-
պութենէ գուրկ էին, տեղի ունեցան
Երեւանի շուրջ, Լենինի հրապա-
րակին մէջ եւ Կոմիտասի անուան
պանթէոնէն դուրս: Դոկտ.
Սահարովը նկարագրեց, թէ ինչպէս
Համանապար Կուսակցութիւնը փորձ
կատարեց ցոյցը պահել Լենինի
հրապարակին հեռու, քանի որ
ազգայնական գգացումներու նման
դրսեւորում խորապէս ոչ-
խորհրդային արտայացութիւն մըն
էր տիրող գաղափարախօսութեան
դէմ: Ազգայնական ջերմեւանդութ-
եան այսպիսի ցոյց մը Լենինի
հրապարակին մէջ, ուր Միութեան
անդամներուն եղբայրութեան
պաշտօնական գաղափարախօսութ-
իւնը կը քարոզուէր, հետա-
քրքրական երկուութիւն մը կը
ցուցաբերէր: Ժողովուրդը, որ այն
կարծիքին էր, թէ ոգեկոչումը
բոլորին կը պատկանէր եւ ո՛չ թէ

սակաւ ընտրեալներու, ազգայնական
նշանախօսքեր արտաքերելով կը
ներխուժէր Օփերայի մէջ տեղի
ունեցող փակ ոգեկոչական
հանդիսութեան, ինչ որ հակագ-
դեցութեան պատճառ դարձաւ։
1965ի ոգեկոչումը թուականի
կարեւորութեան համեմատ վայել
չնկատուեցաւ (կեդրոնական
իշխանութիւնները չէին դատա-
պարտած 1915ի բնաջնջումը), ինչ
որ աւելի եւս սրեց Հայաստանի
բնակչութեան զգացումները, որ
մղուեցաւ յաւելեալ թափով ցոյց
ընելու։ Ցոյցերու անբաւարար
վերահսկողութեան հետեւանքով,
Հայկական Համայնավար կուսակ-
ցութեան առաջին քարտուղար
եակով Զարոբեանը պաշտօնա-
գրկուեցաւ։

1967ին կառուցցուեցաւ Մեծ
եղեռնի յուշարձանը, որ պիտի
դառնար ամենամեաց ցոյցերու
կիզակէտը: Վայրը նպատակաւոր
կերպով հեռու կը գտնուէր
խորհրդային բոլոր յատկանշական
տարածքներէն, ինչպէս Լենինի
հրապարակը, 1965ի ազգայնական
ցուցադրութեան կրկնութենէն
խուսափելու համար: Մինչ այդ,
տեղական իշխանութիւնները
բոլորովին տարբեր բեմագիր մը
պատրաստած էին ոգեկոչումի
համար: Անոնք պէտք է ապացուցէին,
որ ժողովրդացին շարժումներու
վերահսկումի լծակները իրենց
ձեռքն էին՝ բնակչութեան ու անոր
զգացումներուն կառավարելիութ-
իւնը փաստելու համար: Միւս կողմէ,
խորհրդային կեդրոնական իշխա-
նութիւնները որոշած էին թոյլ
տալ ոգեկոչումներուն կայացումը
հայ բնակչութեան պահանջներն ու
ցասումը դէպի Թուրքիա ուղղոր-
դելու համար:

Տոքթ. Սափարով փաստարկեց,
որ ցոյցերը եւ իրերացաջորդ
ոգեկոչումները, աւելի քան
Խորհրդային Միութեան անունով
դրդուած շարժում մը ըլլալու,
հակազդեցութիւններու ուժական
յարաբերութեան մը արդիւնքն էին:
Ան յայտնեց, թէ Մոսկուա
սկզբնական յաջողութեան հասած
էր՝ խորհրդահայութեան գոհացում
տալով եւ անոր ժիտական
զգացումները դէպի Անգարա
ուղղորդելով: Բայց այս արարքը
վերջինիս թոյլ կու տար զօրաշարժի
անցնիլ ցեղասպանութեան ճանա-
չումի եւ հողային պահանջներու
նպատակներուն շուրջ: Հետեւաբար,
Սափարով եզրակացուց, որ
թոյլատրուած ցոյցերուն հետեւանք-
ներուն զօրութիւնը աւելի էր, քան
Մոսկուայի փափառձոր:

Դասախոսութենէն ետք, տեղի
ունեցաւ հարց ու պատասխանի
բաժին մը: Ներկաներէն մէկը
հարցուց, եթէ դասախոսը կը
կարծէր, որ Խորհրդացին Միութ-
իւնը հիմնական ռազմավարութիւն
մը ունեցած էր՝ ծալրամասացին
ազգութիւններու հետ իր յարա-
բերութեան մէջ: Տոքթ. Սափարով
պատասխանեց, թէ ընդհանուր
մօտեցումը եղած էր, որ խախտում-
ները վերագրելի էին դրամա-
տիրութեան մնացուկներու: Մտալինեան վարչակարգին ետք,
սակայն, Խորհրդացին Միութիւնը
աւելի նախնական մօտեցում մը
որդեգրած էր ազգացին ինքնութեան
նկատմամբ, թէեւ ան ընդգծեց, որ

«ՖՈԼՔԼԱՅՖ» ՈՒԿԵՒՆԳՏՈՆԵԱՆ ՓԱՌԱՏՈՆԻՆ ԱՅՍ ՏԱՐԻ ԿԸ ՄԱՍՆԱԿՑԵՆ ՆԱԵՒ ՀԱՅԵՐԸ

Ուաշինգտոնում ամէն տարի անցկացրող Սմիթսոնեան ինստիտուտի «Ֆոլքլայֆ» ազգային կեանք փառատօնին այս տարի կը մասնակցեն նաեւ հայ երաժշտական կամաց հայաստանից եւ կալիփորնիայից՝ ներկայացնելով հայկական էթնիկ երաժշտութիւնը ժամանակակից նորարարական հնչիւնային ձեւաւորմամբ։ Հետաքրքիր է, որ Կալիֆորնիայի հայ արուեստագէտներն իրենց խումբն անուանել են «Հայկական հանրային ռադիո», իսկ Հայաստանից նրանց միացող թումովից աշակերտներից կազմուած խումբը կոչւում է «Թմբաթա»։ Հայկական երաժշտութեան հնչիւնների նմանութեամբ։

«Հայկական հանրային ռադիոն» կամուրջ է կառուցում ժամանակակից եւ հայկական ժողովրդական երաժշտութիւնների ոճերի միջեւ՝ նոր հետանկար ստեղծելով հայկական ժողովրդական երաժշտութեան համար, որը կարողացել է դիմակացել ժամանակի փորձութեանը։ Լուս Անցելէսում հիմադրուած ակուստիկ տրիոյի անդամները Արեւմտեան Հայաստանից մինչ Միացեալ Նահանգներ տեղափոխուելը, Սիրիա եւ Լիբանան արտագաղթած հայ ընտանիքների երեխաներ են, ովքեր մեծացել են կալիփորնիայում։

Ապրելով երաժշտական առումով աշխոյժ հայկական Սփիւռքում՝ այս արուեստագէտները վերաբարուում են իրենց մանկութեան հայկական մեղեղիներն առաւել նորարարական, ժամանակակից ու խանդակառ ոճով, ինչն իր մէջ նաեւ կրում է իր ժողովրդի բազմասերունդ բողոքը։ Հայկական «Հանրային ռադիոն» իր մշակումները կատարում է ժանրային խառնուրդով, եւ բոլոր երգերը ծիայն հայերէն են։ մայրէնի լեզուով։

ԵՐԱԺԻՇՏՆԵՐ . ՄՀԵՐ ԱՃԱՋԵԱՆ, ԿԻՄԹԱՌԻՍՏ, ՎԵՐԿՈՒՍԻՄՆԻՍՏ . Ռայան ԴԵՄԻՐՃԵԱՆ, ԿԻՄԹԱՌԻՍՏ .

Սարօ Քուջակեան, վոկալիստ, կիթառիստ թմբաթա երեխԱՆ, ՀԱՅԱՍՏԱՆ

ԱՄՆ Միջազգային զարգացման գործակալութեան (ԱՄՆ ՄԶԳ) եւ Սմիթսոնեան ինստիտուտի համագործակցութեան շրջանակում Հայաստանում գործող «Իմ Հայաստան» My Armenia ծրագրի աշակցութեամբ, Վաշինգտոն են մեկնելու նաեւ երեւանի թուիՄՕ-ի երաժշտական ծրագրերից մէկի՝ երիտասարդական ժողովրդական ոռկի խմբի «Թմբաթայի» անդամները։ Փառատօնի որոշ ներկայացումների ժամանակ «Հայկական հանրային ռադիոյին» կը միանան թումոյականները։ «Բամբիո» խմբից Արիկ Գրիգորեանի ղեկավարութեամբ։ Նրանք հայկական ժողովրդական երաժշտութեան հիման վրայ կատարում են օրիգինալ ստեղծագործութիւններ՝ համարուած ոռկի եւ փորձարարական (էքսպերիմենտալ) երաժշտութեան հետ։ Խմբի անդամները 30 դեռահամեր են, ովքեր սովորում են երաժշտութեան մշակման բոլոր փուլերը, ներառեալ կատարումը, ձանագործը, համարումն ու կատարելագործումը։ «Թումօ» ստեղծարար սեխնելովինների կենտրոնը 12-18 տարեկան դպրոցականների համար նորարարական դպրոցական ծրագրի է։

ԵՐԱԺԻՇՏՆԵՐ . Արիկ Գրիգորեան, ղեղարուեստական ղեկավար . Ամալիա Ցակոբեան, վոկալիստ . Թամարա Աթանէսեան, վոկալիստ . Լիլի Ալեքսանեան, վոկալիստ . Քրիստինէ Եղիազարեան, վոկալիստ . Լիլա Գեղրդեան, վոկալիստ . Էլին Աթանէսեան, վոկալիստ . Ալիսա Սուքիսեան, բասիստ . Աստղիկ Մախսուլեան, պերկուսիոնիստ, վոկալիստ . Ժիրայր Տէր-Օսիպեան, կիթառիստ . Արտակ Ղազարեան, ֆլյայտահար . Հայկական հոգեւոր երաժշտութիւնը Շուեցարիայում ներկայացրել են փոքրիկ երգիչները

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՀՈԳԵՌՈՐ ԵՐԱԺՇՏՈՒԹԻՒԾ ՇՈՒԵՑԱՐԻԱՅՈՒՄ ՆԵՐԿԱՅԱՑՐԵԼ ԵՆ ՓՈՔՐԻԿ ԵՐԳԻՉՆԵՐԸ

«Հայաստանի փոքրիկ երգիչներ»- ի հերթական շրջագայութիւնը: Երգչախումբն օրերս է վերադաբեկ Շուեցարիայում կայացած 25-օրեաց հայկական կամաց հայաստանից հանրային կամաց հայաստանում շրջանակում Հայաստանում գործող «Իմ Հայաստան» My Armenia ծրագրի աշակցութեամբ, Վաշինգտոն են մեկնելու նաեւ երեւանի թուիՄՕ-ի երաժշտական ծրագրերից մէկի՝ երիտասարդական ժողովրդական ոռկի խմբի «Թմբաթայի» անդամները։ Փառատօնի որոշ ներկայացումների ժամանակ «Հայկական հանրային ռադիոյին» կը միանան թումոյականները։ «Բամբիո» խմբից Արիկ Գրիգորեանի ղեկավարութեամբ։ Նրանք հայկական ժողովրդական երաժշտութեան հիման վրայ կատարում են օրիգինալ ստեղծագործութիւնների՝ համարուած ոռկի եւ փորձարարական (էքսպերիմենտալ) երաժշտութեան հետ։ Խմբի անդամները 30 դեռահամեր են, ովքեր սովորում են երաժշտութեան մշակման բոլոր փուլերը, ներառեալ կատարումը, ձանագործը, համարումն ու կատարելագործումը։ «Թումօ» ստեղծարար սեխնելովինների կենտրոնը 12-18 տարեկան դպրոցականների համար նորարարական դպրոցական ծրագրի համար նորարարական դպրոցական ծրագրի է։

Հայրածառական կամաց հայաստանից հանրային կամաց հայաստանում շրջագայութիւնը կամաց հայաստանի շուաբանում է շուեցարիայում համարուած մշակույթի բարձր կատարողականութեան մասին։ «Ես միշտ ասել եմ իմ ղեկավարած երգչախմբերին, որ երաժշտութեան մէջ ամէնից կարեւոր լաւագոյնին ձգտելն է, քանի որ կատարեալին համելը անհար է- սակայն Հայաստանի փոքրիկ երգիչներին լսելուց յետոյ հասկացած, որ սխալուել եմ»,- ասել է կոմպոզիտոր Անդրէ Դիւկին։

Երգչախումբը բարձր ընդունելութեան է արժանացել ունկնդրի կողմից։ Շարականներ երգելուց առաջ երգչախումբը նախ փոքրիկ պատմական ակնարկ է անում երգի վերաբերեալ։ Հատերգչախմբը գեղարուեստական ղեկավար Տիգրան Հեքեբեանի՝ սովորաբար կատարում են 5-րդ դարի շարականները, ինչը գարմանում է սուարերկրացի ունկնդրին։ «Երբ մենք ասում ենք, որ աս 5-րդ դար է՝ մտածելու տեղիք է տալիս։ Եթէ այս ժողովուրդըն ունեցել է նման տիեզերական երաժշտութիւն, ինչպէս նա կարող է լինել

բարբարոս, ինչպէս մեզ շատ այլազգի լրատուածիջոցներ ներկայացնում են արտերկրում»։

Համերգային ծրագրից բացի երեխաները շրջել են Շուեցարիայի տեսարժան վայրերով, այցելել շուեցարական հանրայացու շոկոլադի եւ պանրի գործարաններ, տեղում ծանօթացել պատրաստման եղանակին ու համտեսել։

Երգչախմբի ֆրիբուրգի սր. Միշէլ եկեղեցում ունեցած ելույթը հեռաձակուել է շուեցարական յայտնի Espace ռադիոկայանով։ Համերգային յետոյ բազում հիացական խոսքեր են հնչել երգչախմբի բարձր կատարողականութեան մասին։ «Ես միշտ ասել եմ իմ ղեկավարած երգչախմբի ամէնից կարեւոր լաւագոյնին ձգտելն է, քանի որ կատարեալին համելը անհար է- սակայն Հայաստանի փոքրիկ երգիչներին լսելուց յետոյ հասկացած, որ սխալուել եմ»,- ասել է կոմպոզիտոր Անդրէ Դիւկին։

Սեպտեմբերին երգչախումբը պատրաստում է յաջորդ շրջագայութեանը՝ Դանիա, Նիդեռլանդներ, Գերմանիա, որը նոյնպէս նուիրուած է Անկախութեան 25-ամեակին։ Սակայն մինչ շրջագայութիւնը երգչախումբը յունիսի 21-ին պատրաստում է «5 երանգ» խորագրով համերգին, որն նուիրուած է կոմպոզիտորներ իդուրագոյն Սիրիուսանի, Առնո Բաբաջանեանի, Զավարոս Սարեանի, Ալեքսանդր Խուդուրի և Աղամամի կուղացիանի լուսակացութեան համար։ Երգչախմբը կատարում է այս կատարուած մասին անդամների կողմից։ Շարականներ կողմից յաջորդուած է անդամների կողմից կատարուած մասին անդամների կողմից։ Երգչախմբը պատմական ակնարկ է անում երգի վերաբերեալ։ Հատերգչախմբը գեղարուեստական ղեկավար Տիգրան Հեքեբեանի՝ սովորաբար կատարում են 5-րդ դարի շարականները, ինչը գարմանում է սուարերկրացի ունկնդրին։ «Երբ մենք ասում ենք, որ աս 5-րդ դար է՝ մտածելու տեղիք է տալիս։ Եթէ այս ժողովուրդըն ունեցել է նման տիեզերական երաժշտութիւն, ինչպէս նա կարող է լինել

ՄԱՍԻՍ ՇԱԲԱԹԱԹԵՐԹ ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ԿՏՐՈՒ

Yes, I wish to subscribe to Massis Weekly

Enclosed a check for (one year)

* \$50,00 * \$100,00 (first class) for USA

\$ 125,00 (Air Mail) for Canada.

\$ 250,00 (Air Mail) Overseas.

Name: -----

Address: -----

City: ----- State: ----- Zip Code: -----

Country: -----

Tel :----- Email: -----

MEHER BABIAN, D.D.S.
General Dentistry

1111 S. Glendale Avenue
Suite 206
Glendale, CA 91205
Tel: (818) 547-0884
Tel: (818) 547-1476

ՆՈՐ ԳԻՐԵՐ**«ՄԱՐԴՈՒ ԱՌԱՋԻՆՈՒԹԵԱՆ ճԱՌԱԳՈՒՄԸ»**
ՀԵՂԻՆԱԿ Ռ. ԿՈՐԻՒՆ

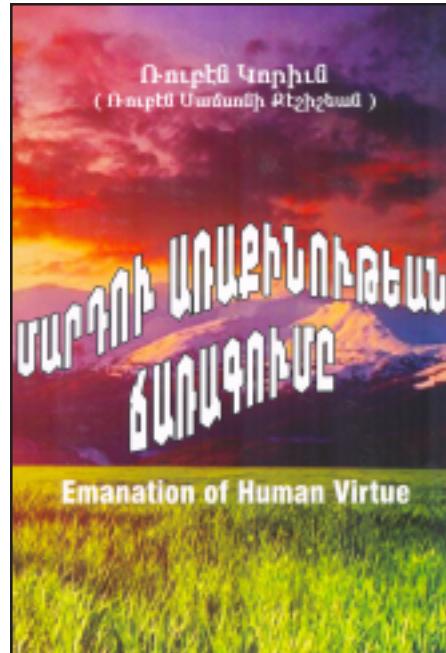
Օրերս լոյս տեսաւ իրանաւայի կրթական գործիչ, արձակագիր-լրագրող Ռուբէն Քէշիշեանի չորրորդ գիրքը վերոնշեալ վերնագրով:

Գունաւոր կազմով, 404 մեծադիր էջերէ բաղկացած: Գրքի հեղինակը Ռ. Կորիւնը արդէն ծանօթ անուն է ընթերցող հասարակութեանը, քանզի անոր տարբեր նիւթերու առնչուող այժմէական եւ հետաքրքիր գրութիւնները համարեա ամէն շաբաթ կ'երեւան տեղական, Հայաստանի եւ իրանի հայկական թերթերուն մէջ: Ռ. Կորիւնը գիրքը նուիրած է Արցախի պատագրութեան հերոսներուն: Գիրքը ներկայացրած է «Գիտակ» պարբերաթերթի խմբագիր, գիտութիւններու դոկտոր Խաչկարը (Կարէն Խաչատրեան) որ վերլուծած եւ գնահատած է Ռ. Կորիւնի գրական շնորհն եւ ունակութիւնները:

Գիրքի 300էն աւելի էջերուն մէջ տեղադրուած են հեղինակի անցած ճանապարհին տեղի ունեցած իրադարձութիւնները, հանդիպու մները, որոնք գրի առնուած են ամենան անկեղծութեամբ եւ կը կարդացուին հաճոցքով: Խսկ մնացեալ էջերուն մէջ ամփոփուած են հեղինակի ապրումները, չափածոյ տողերը եւ պաշտամունքի հասնող մէրը, հայոց լեզուի, հայ մշակոյթի եւ դպրութեան հանդէպ: Այս բաժնի սկզբին դրուած է մէծն Մաշտոցի արձանի պատկերը, որ պատշելի է բոլորի համար:

Գիրքի վերջին էջին մէջ շապիկի վրայ գետեղուած են հեղինակի նկարը եւ կենսագրականը:

«Մարդու Առաքինութեան ճառագումը» գիրքը իր հետաքր-

քիր բովանդակութեամբ, հայրենասիրական գեղումներով տոգորուած տողերով, առաջին իսկ վայրկեանէն կը գրւաւեն ընթերցողը: Մեզ կը մնայ շնորհաւորել վաստակաշատ արձակագիր Ռուբէն Քշշիշեանին (Կորիւն) իր չորրորդ գրքի հրատարաման առիթով եւ սպասել նորանոր հաստորներու: Համոզուած ենք որ Ռ. Կորիւնը իր արժանի տեղը կ'ունենայ հայ գրական անդաստանին մէջ:

Շնորհաւորելով «Մասիս»ի վաղեմի աշխատակից Ռուբէն Քշշիշեան-Կորիւնին, իր այս հաստորի հրատարաման առիթիւ, կը մաղթենք իրեն նորանոր յաջողութիւններ իր նախասիրած ասպարէզին մէջ:

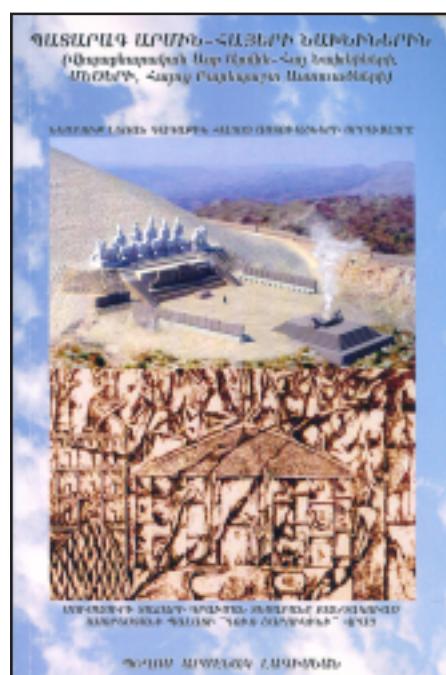
Գիրքը ունենալու համար դիմել հայկական գրատուններուն կամ զանգել հեղինակին՝ 818-331-5114:

«ՊԱՏԱՐԱԳ ԱՐՄԻՆ-ՀԱՅԵՐԻ ՆԱԽՆԻՆԵՐԵՆ»
ՀԵՂԻՆԱԿ ՊՈՂՈՍ ԼԱԳԻՍԵԱՆ

Շնորհակալութեամբ ստացանք բեղուն մտաւորական, վաստակաւոր արձակագիր, «Մասիս» թերթի մնացուն աշխատակից՝ Պողոս Արմենակ Լազիսեանի «Պատարագ Արմին-Հայէրի Նախնիներին» ստուարածաւալ եւ պատկերագրադ հատորը 384 էջերէ բաղկացած, գունագեղ եւ ճաշակաեւոր շապիկով:

Մեր ընթերցողներուն ծանօթ անուն է հեղինակը, որ իր բովանդակալից ու հետաքրքրական յօդուածներով հանդէս կու գայ տեղական հայկական թերթերուն մէջ:

Գրքի մէջ տեղադրուած են քանի մը տասնեակ պատկերներ, քարտէսներ եւ պատմական Հայաստանին պատկանող շարք մը կառոյցներ: Հետաքրքրական եւ պատմական բնոյթ կրող գիրք է Պողոս Լազիսեանի սոյն աշխատութիւնը, որ անկասկած պիտի գրախոսուի մեր պատմագէտներու եւ

կամ պատմութեանը տեղեակ գրողներու կողմէ:

ՀԱՅՐԱԿԱՆ
Ռ. ԿՈՐԻՒՆ

Գրութիւնն այս հօրս եւ մօրս են ծօնուած, որ անմոռաց յիշուեն՝ սրտի, աշխատանքի, հոգու եւ մտքի ջերմ բարիքները:

Ինչպէս կարելի է յիշել՝ գորովալից, սիրելի մայրիկին, կեանքի արեւին: Ինչպէս կարելի է յիշել՝ տան սիւնին, սիրելի հայրիկին, օշակի պաշտամա-ապաւէնին, պաշտելի էակներին:

Յիշելով հօրս՝ անմեր պատառիկներ են անցնում մտքովս, դէմքը նրա՝ երբեմն մտածկոտ եւ ինքնամփոփ, ինչպէս երկինքն ամպոտ, երբեմն ուրախ ու պայծառ, ինչպէս արեւը վառ, տան եւ դրսի արտացոլանք: Նրա կեանքն է պատկերուում, յուշերս են արթնանում, ալբոնի պէս թերուում մէկ-մէկ, թէ նա ինչպէս մտքերով տարուած գրութիւն անում, նամակներ գրում եւ նկարում, հոյակապ ձեռագրով համբերատար տառեր է շարում ուկեհատ, մետաքսի թելերի նման նուրը ու գեղանի գովասանքով լի:

Թէ նա ինչպէս հոգատար մեր բակի ծառ-ծաղկին խնամք էր տանում, հասած պտուղի երախայրիքը նշխարի պէս սրան-նրան բաժանում: Որքան էր սիրում ծաղկած նունի խաղողի որք ու թզենի, որոնց պատկերը անջինջ մնում են քանդակուած հնադարեան տաճարների սրբատաշ քարերին, սէրը գալիս էր պապերից:

Նա գիւղական ուսում ուներ, գիւղում նաեւ վարժապետ էր: Եկեղեցու երգ ու ծէսին գիտակ կատարում էր բարձրորակ: Նամակներ էր գրում «Ռադիօ Երեւան»-ին, երկար ժամեր թղթին հակուած,

«ՀԱՅՐԱԿԱՆ ԽՕՍՔԵՐ, ԿԱՄ ՏԱՍՆԱԲԱՆԵԱՅ ՊԱՏՈՒԻՐԱՆՆԵՐ»
ՀԵՂԻՆԱԿ ՅԱԿՈԲ ՏԵՐԵԱՆ

Շնորհակալութեամբ ստացանք թակոր Տէրեանի գրչին պատկանող 98 էջանոց գրքոցի, հայերէն եւ անգլերէն լեզուներով, որ լոյս տեսած է 2015 թուականին: Այս հասորը տպագրուած է երկրորդ անգամ եւ պատուէրներու փոքրիկ ժողովածու է, որով հեղինակը կը փորձէ ուղղութիւն ցոյց տալ երիտասարդներուն, քաջակերը որ առօրեաց կեանքին մէջ ըլլան ճշմարիտ, անաչառ եւ անկողմնակալ: Որոշ էջերու մէջ կան նաև համապատասխան չափածոյ տողեր:

Հետաքրքրական գորքոյկ մընէ Յակոբ Տէրեանի սոյն աշխատութիւնը, որ յոյսով ենք կը կարդան մեր երիտասարդները, եւ այն մարդիկ, որոնք ծանօթ են մէր մայրէնի լեզուին:

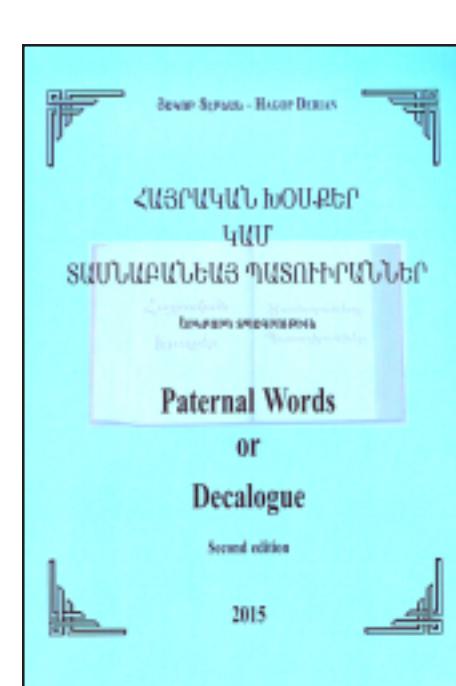
Մտքերի մէջ ընկդմուած: Բժախնդիր էր՝ անսխալ նանակ յղել, գեղեցիկ եւ իմաստալից: Խանդաղատանք ու գովասանք հայրենիքին ծօնել:

Ազգասիրական ու հայրենասիրական երգերի պատուէր ընտանիքի եւ հարազատների անուններ: Նա շատ էր սիրում՝ Ռ. Պատկանեանի «Մայր Արաքսի ափերով...» երգը,

Երգում էր խնծոյքներում խորիուալոր լրջութեամբ, մտորման բախիծ առթում, կորուստները յիշում: Ունէնք մեծկակ տուփի պէս Տելեֆոնուան միացնելու ու սաղուած համբերատար տառեր էր լսում, Վազգէն կարողիկոսի տօնական քարոզին սպասում, երբեմն փարազիտն էր խուժում, ձայնը ծանակում, սակայն անկոտում, սիրով առ լեցում, սլաքն էս կողմ-էն կողմ էր անում, մինչեւ ձայնը պարզում: Նրանով ուրախանում էր, նրանով հպարտանում էր, օրրանը հայկական ուժութեան:

Յայրս մեր տան հացբերն էր, նրա արդար աշխատանքով մենք սնւում, մեծանում եւ հասակ էինք նետում: Նուիրումով ընտանիք պահեց, հասած պտուղի երախայրիքը կեանք տնօրինեց, ծիգ ու ջանք չխնայեց, անխոնջ վագէվազով, ծնող զաւակներով, աշխատանքի լծուած, աղիսը աղիսին դնելով բնակարան կառուցեցինք Նարմաք քաղաքամասում:

Յայրս սիրում էր օգնել՝ կարօտեալի ձեռք բռնել, անգործին գործ հայթայթել, անյոյսին յոյս ներշնչել, աշխատանքի մնել: Նա կեանքում ինքնուրոյն իր ուժերին յենուած՝ որպէս հաւքն իր թեւերին նա կեանք ապրեց: (հատուած՝ «Յայրական պուէմ»-ից)

ՎԱՐՉՈՒ ՍՐԱՅ
ՓԱՍՏԱՏԻՆԱՅԻ ՄԵԶ (200 ՇՈԳԻԻ ՇԱՄԱՐ)
ԱՄԷՆ ՏԵՍԱԿ ԱՌԻԹՆԵՐՈՒ ՇԱՄԱՐ
1060 N. ALLEN AVE. PASADENA CA 91104
ՀԵՌԱՎԱՅՆԵԼ (626) 797-7680

ԱՌՈՂՋԱՊԱՅՈՒԹԻՒՆ ՈՒՏԵԼԻՔԻ ԶԳԱՅՆՈՏՈՒԹԻՒՆԸ-Allergy

Կարդ մը փոքրիկներ ուտելէ ետք կը զգան սիրտխառնութ, քերութութ կամ որեւէ այլ անկանոնութիւն: Ծնողքը զինք կ'ուղղեն զգայնութեան-allergy մասնապիտի: Կարդ մը քննութիւններ կատարելէ ետք մասնագիտ բժիշկը կը կազմէ ուտելիքներու ցանկ մը, որ կը պարունակէ փոքրիկին համար արգիլուած ուտելիքներ, որոնք կը համարուին զգայնութեան պատճառը: Հարցը կը բարդանայ, երբ կարդ մը փոքրիկներ նոյնիսկ բժիշկին ցուցմունքներուն հետեւէլ ետք դարձեալ ցոյց կու տան զգայնութեան նշաններ: Կը կատարուի երկրորդ քննութիւն եւ յայտնի կը դառնայ թէ զգայնութեան պարագան կարծուածին աւելի բարդ է: Արգիլուած ուտելիքներու ցանկը կը մեծնայ:

Հարցը հոսանք, որ կարդ մը քննութիւններ ճիշդ արդիւնքները չեն տար: Միաւլ քննութիւն կատարելու պարագային մենք կը ստանանք սիսալ ախտորոշում: Հազարաւոր մարդիկ իրենք զիրենք հեռու կը պահեն կարդ մը ուտելիքներէ սիսալ ախտորոշում կատարելէ ետք:

Մասնագիտներ կը յայտնեն

թէ շատ մը պարագաներու մանկաբոյժը անծանօթ է այս սիսալներուն: Այս քննութիւնները 20 տարիէ ի վեր կ'օգտագործուին: Միաւլ ախտածանաչման պատճառով շատ մը երեխաներ կ'ունենան ճնշուած-stressed կեանք մը: Երեխաներ եւ անոնց ծնողները կ'ըլլան անհանգիստ-anxious, սիսալ ուտելիքը չուտելու եւ կ'ըլլան միշտ զգոյշ արգիլուած ուտելիքը չուտելու համար: Ախտորոշումը պէտք է կատարուի ճիշդ ձեւով մարդոց կեանքին մէջ յաւելեալ բարդութիւններ չստեղծելու համար:

ՍՆՆԴԱԿԱՆՈՆՆԵՐՈՒ ԺԽՏԱԿԱՆ ՀԵՏԵՒԱՆՔՆԵՐԸ ԶԵՐ ՈՒՂԵՂԻՆ ՎՐԱՅ

Մննդականոնի հետեւիլը դարձած է նորածեւութիւն: Մարդիկ կ'այցելեն մննդականոնի մասնագիտներու, կը հետեւին խիստ ցուցմունքներու բարեհեծել մարմին ունենալու համար: Երբեմն այդ մննդականոնները կրնան ժխտական հետեւանքներ ունենալ մեր ուղեղի դրծունէութեան վրայ: Ուղեղին նախասիրած ուտելիքներն են իւղով հարուստ, քիչ ածխաջրածին-cargohydrate պարունակողները: Ածխաջրածին պարունակող ուտելիքները՝ զոյց զոյն շաքարը, քինոան, լման հայը եւ այլն կրնան

երկար ժամանակի վրայ վնասել մեր ուղեղին եւ պատճառել շատ մը հիւանդութիւններ ինչպէս ալգհալմըր, տիմենթիա, adhd, զլիու ցաւեր: Այս ուտելիքներու օգտագործումը նուազեցնելով եւ լաւ քոլեսթերոլ պարունակող ուտելիքներ օգտագործելով մենք պիտի օգնենք մեր ուղեղի լաւ աշխատանքին: Հատ մասնագիտներու շաքարի շատ օգտագործումը եւ վատ քոլեսթերոլ պարունակող ուտելիքներու օգտագործումն է ուղեղի եւ սրտանօթային անհանգստութիւններու իսկական պատճառը:

ԵԳԻՊՏԱՑՈՐԵՆԸ ԲՆՈՒԹԵԱԸ ԻՐԱԿԱՆ ՀՐԱՇՔՆ Է

Եգիպտացորենը միակ լայն սպառում ունեցող ուտելիքն է, որուն բոլոր մասերը ոսկի կը պարունակեն, 100 կրամ հատիկները կը պարունակեն 0.5 միջրուկրած Աս, մինչ մարդու մարմնի պահանջարկը կը տարուբերի 2-4 մկ սահմաններուն մէջ:

Ոսկիի ազդեցութիւնը մարմնին վրայ՝

* Զափահաս մարդու մարմնին մէջ կայ մօտ 10 մկ Աս, որուն մօտաւորապէս կէսը կը գտնուի ոսկորներուն մէջ, մնացեալը լեարդին ու երկամունքներուն մէջ:

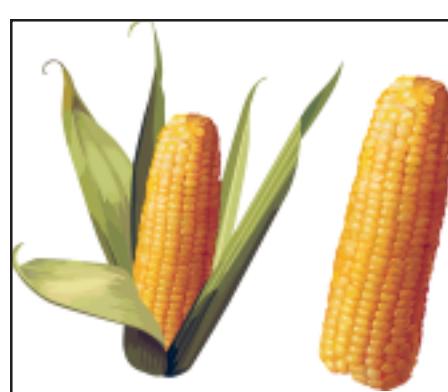
Ոսկիի կենսաբանական դերը մարդու մարմնին մէջ կարօս է յետագայ ուտումնասիրութեան, սակայն յայտնի են որոշ օգտակար յատկութիւններ:

* Ասկիկա կը խթանէ մարմնի մէջ պղինձի իւրացումը:

* Կը նպաստէ խոնացող յատկութիւնները աշխուժացման:

* Յատուկ հաշուարկուած չափերը կը կիրարկուին աթերուպելերողի, օսթէխոնուարողի, փարուսոնողի, լեարդի հիւանդութիւններու, ընկճանակին:

* Ոսկին կը զօրացնէ արծաթի հակաբորքային յատկութիւնները, ունի հակավարակային ազդեցութիւն:

* Կը բարձրացնէ դիմադրողականութիւնը:

Ոսկիի եւ եօտի համադրութիւնը.

* Եօտացուած ոսկին յայտնի է իբրեւ հակակարծրախտային (սքլերոզ) դեղօրայք, որ չունի հակառակ ազդեցութիւններ եւ յաճախ կը կիրարկուի ծերացող մարմնին բնորոշ հիւանդութիւններու բուժման համար: Ասկիկա հնագոյն ժամանկներէն յայտնի միջոց է:

* Ոսկիի տարբեր՝ աղացին միացումներու հիմքին վրայ կը պատրաստուի դեղօրայքը որոշ հիւանդութիւններու, ինչպէս փարուի համար: Նման զեղերը կրնան յառաջացնել թունառում՝ չարաշահելու պարագային:

ՆԱԽԱՆՃԱՆՆԵՐ, ՈՐՈՆՔ Կը ՅՈՒՇԵՆ ԱՂՋԱՎ ՄԸ ՍԻՐԱՐՈՒԱԾՈՒԹԵԱԸ ՄԱՍԻՆ

Եթէ աղջկան մը մօտ նկատելի են հետեւեալ նախանշանները, ուրեմն վստահաբար կարելի է ըսկել, որ ան սիրահարուած է եւ յանուն իր ընտրեալին պատրաստ է դիմել եւրաքանչչւր խենթութեան:

Միաւարուածութեան ընթացքին կը սկսին փայլվիլ, կ'ուզէ յաճախ ժպտալ, սէր տալ բոլորին, որպէսզի անոնք նոյնպէս ուրախ ըլլան: Այս ժամանակ կը մասնակի կը նկատուի նաեւ ցրուածութիւն:

Ցանկութիւն կը յաւազանայ հիանալի տեսք ունենալ օրուան ամէն պահուն՝ նոյնիսկ խանութերթալու ընթացքին, քանի որ աղջիկը կը կարծէ, որ հաւանաբար այդ նոյն վայրկեանին սիրածը պիտի յայտնուի իր ճամբրուն վրայ: Աղջիկը կը գնէ նոր զգեստներ, հագուստներ, շպարի միջոցներ, կը փոխէ իր ոճը, ասանտրուածքը: Նոյնիսկ կը սկսի հետեւիլ իր մարմնի կագուստները, շպարի միջոցներ, կը փոխէ իր ոճը, ասանտրուածքը: Աղջիկը կը սկսի զգացնալով մարմնամարզութեանը զգացնի:

Մշտապէս ցանկութիւն կ'ու-

նենայ հեռաձայնելու կամ հաղորդագրութիւն գրելու անոր՝ թէկուզ առանց առիթի, պարզապէս գիտնալու համար, թէ ինչով զեաղած է ան եւ ի՞նչ կը ծրագրէ ընել երեկոյեան:

Հետաքրքրութիւնը կը մեծնայ աստղաբաշխութեան նկատմամբ եւ եթէ այնտեղ որեւէ բացասական միտք գրուած ըլլայ, սիրահարուած աղջիկը չի հաւատար, մտածելով, որ սիմալմունք եղանակութիւն:

Պատկերապիտու դիտելու փոխարէն ան ժամանակ կ'անցնէ իր սիրելիին հետ: Անհամկնալիորէն նախանձի զգացում կ'ունենայ: Միաւարուած աղջիկը անսպասելիորէն ճիւղականութիւններ, օրինակ՝ կը դանակած աղջիկը անոր տարածադրութիւններ, գրամնել հետաքրքրութիւններու մասին եւ երազանքներու մասին եւ այլն: Օրուան ընթացքին քանի մը անզամ կը փոխուի անոր տրամադրութիւններ՝ բնականաբար անսամբան երազանքներու մասին եւ աղջիկը անոր տեսաքրքրութիւններ:

ՄԵՐԸ ԻՆՉՊԵՍ ՊԱՅՊԱՆԵԼ

Ուսումնասիրելով սէր երեւյթը՝ հոգեբանները եկած են այն եզրակացութեան, որ իրականութեան մէջ սիրահարուիլը շատ դիւրին է, աւելի դժուար է պահպանել այդ զգացումը եւ ծունկի չինչեւ տարբեր դժուարութիւններու առջեւ: Իսկ ինչպէս կարելի է բաժնել զալտոնիքները, պատմել հետաքրքրութիւններու մասին:

Նոր հետաքրքրութիւններ եւ անհատական զարգացում:

Մարդը միշտ կը փորձէ զարգանալ, ձեռք բերել նոր զիտելիքները, հմատութիւնները, հետաքրքրութիւնները, փորձ: Այս ամէնը առաւել աշխոյժութեամբ կը կատարուի: Եթէ միջութիւններին անկի սէրը:

Այս ընթացքին ան կը հանդիպի նոր մարդոց, կը գտնէ նոր ընկերներ, կ'ապրի նոր զգացողութիւնները: Ասկիկա բնական գործընթաց է, որ բնորոշ է բոլոր զոյգերուն: Իսկ բաժանման պարագային տեղի կ'ունենայ յետրնթաց, քանի մարդիկ կը կորսնեն իրենց ձեռք:

Այս ընթացքին ան կը հանդիպի նոր մարդոց, կը գտնէ նոր ընկերներ, կ'ապրի նոր զգացողութիւնները:

Մարդը միջտ կը զարգացում գարականութիւնները:

Մարդը միջտ կը զարգացում գարականութիւնները:</

ԱՍՏՂԵՐԸ Ի՞ՆՉ Կ'ՇՍԵՆ

ԽՈՅ Մարտ 21-Ապրիլ 19

Մտքիդ մեջ կարգ մը հարցեր կան, որոնք քեզ կը շփոթեցնեն: Ենթադրութիւններով մի խօսվեր դուն քեզ, վստահէ իրականութիւններուն: Բու ներկայութիւնդ շատ կարեւոր է հաւաքի մը ընթաքին:

Բախտաւոր թիւերդ են՝ 3,11,17,23,30

ՑՈՒԼ Ապրիլ 20-Մայիս 20

Շատ հաւական է որ անկարելին դարձնես կարելի: Սակայն հետեւղական կամքդ քեզ հանգիստ չի ձգեր: սիրային գետնի վրայ շատ բախտաւոր ախտի ըլլաս:

Բախտաւոր թիւերդ են՝ 1,7,15,28,33

ԵՐԿՈՒՐԵԱԿ Մայիս 21-Յունիս 20

Շուտով եղակացութիւններու կը յանգիս եւ իրողութիւնները չես ուսումնասիրեր: Բաւական ազատամիտ ես եւ ըստ այնմ կեանք մը կ'ապրիս: Յարազատներուդ մի բարկանար:

Բախտաւոր թիւերդ են՝ 5,13,18,21,27

ԽԵՑԳԵՑԻՆ Յունիս 21-Յուլիս 22

Ընտանիքի ակնկալութիւններդ շատ են, սակայն քու կատարածներդ քիչ: Եսասիրութեամբ մի մտածեր եւ գատղնի բաներու մասին շատ մի խօսիր: Փորձէ օրինակելի կեանք ապրիլ:

Բախտաւոր թիւերդ են՝ 14,25,28,32,35

ԱՌԻՒԾ Յուլիս 23-Օգոստոս 22

Բարոյապէս շատ մաքուր կեանք կը վարես, սակայն յաճախ դուն քեզ շատ կը գրկես հրծուանքերէ: Նիւթականք քեզի համար երբէք արժէք չի ներկայացներ եւ դրամին արժէքը չես գիտեր:

Բախտաւոր թիւերդ են՝ 7,16,25,29,34

ԿՈՅԸ Օգոստոս 23-Սեպտեմբեր 22

Մտերիմ բարեկամիդ հետ կապդ խօսք ես եւ շատ անհանգիստ կը զգաս: Լաւ մտածէ իսկական պատճառներուն մասին եւ մի ընդդիմանար իրականութիւններուն:

Բախտաւոր թիւերդ են՝ 11,19,23,33,34

ԿՇԻՌՔ Սեպտեմբեր 23-Դոկտեմբեր 22

Ամէն իրաւունքները ունիս հպարտանալու, սակայն շատ համեստ ես եւ ընկերային: Զաւակներդ մոլէ դէպի կեանքի ասպարէզ եւ քաջալերէ զանոնք ինքնավատահ ըլլալու: Շառայասէր եղիր:

Բախտաւոր թիւերդ են՝ 2,8,16,2427

ԿԱՐԻՆ Դոկտեմբեր 23-Նոյեմբեր 21

Կազմակերպչական աշխատանքներու մէջ առաջնակարգ տեղ կը գրաւես: Մեծագոյն ուրախութիւնդ գործիդ յաջողութիւնն է: Ընտանեկան պարագաներդ կարօտ են քեզի հետ գրունելու:

Բախտաւոր թիւերդ են՝ 6,13,27,30,32

ԱՊԵՂՆԱՒՐ Նոյեմբեր 22-Դեկտեմբեր 21

Յաճախ կը խօսիս այդպէս որ մարդիկ քեզ շատ կը սիրեն եւ կ'ուզեն մօտենալ քեզի: Կարծ ժամանակի մէջ որոշումներ կ'առնես գործադրելու նպատակ: Կեանքդ շատ բարեփոխուած է:

Բախտաւոր թիւերդ են՝ 2,11,25,34,35

ԱՅԾԵՂՁԻՒՐ Դեկտեմբեր 22-Յունուար 19

Վերջերս կեանքիդ մէջ մէծ փոփոխութիւններ եղած են: Գործդ իսկ փոխելու մասին լրջօրէն կը մտածես: Ապագադ շատ փայլուն է եւ ընտրութիւններդ ճիշդ:

Բախտաւոր թիւերդ են՝ 7,12,18,23,34

ԾՈՎԱՆՈՅԸ Յունուար 20-Փետրուար 18

Անձնական եւ ընտանեկան որոշումներ առնելը շատ դժուար կը բուին ըլլալ: Յարցի մը մասին շատ կը մտածես եւ անհանգիստ կ'ըլլաս: Անձի մը կարօտը կը քաշես որմէ հեռացած ես տարիներ առաջ:

Բախտաւոր թիւերդ են՝ 6,16,22,29,34

ՉՈՒԿ Փետրուար 19-Մարտ 20

Իրաւունքներդ երբէք չես ուզեր պատշպանել, նոյնիսկ եթէ անիրաւ տեղ ամբաստանուած ես: Նեռու վայրեր երբալէ զգուշացիր գալիք օրերուն: Նիւթական շահերուդ վրայ լաւ կեղրոնացիր:

Բախտաւոր թիւերդ են՝ 2,19,28,30,33

ՅԱՆՈՒՆԻՆՉԻ

ԱԻԵՏԻ ՆԱԶԱՐԵԱՆ

Մեր արիւնոտ պատմութեան

մէջ, դարեր երազեցինք ունենալ

ազատ, անկախ Հայաստան: Ու-

նեցանք այդ: Ունեցանք բանակ,

դրոշ, զինանշան, օրհներգ, նա-

խագահ եւ խորհրդարան: Անմի-

ջապէս անցանք Միացեալ Ազգե-

րի Կազմակերպութեան մէջ: Այս

ըոլորից յետոյ փոխանակ կրկնա-

կի դարձնելու մեր ճիզ ու ջան-

քը, լարելու մեր ուժերը, աւելի

ու աւելի փարուելու մեր պապե-

նական հողին ու ջրին, սկսե-

ցինք լքել հալքենի հողը եւ

նորից դառնալ թափառական:

Ինչպէս կարողացանք մոռա-

նալ հայրենի սրբավայրերը: Զէ

որ մենք այս ժողովուրդ ենք որ

կարող Արցախին: 1946 թուին

իրանի Փերիա, Զարձաւալ գա-

ւառներից, ինչպէս նաև Արաքի

շրջանի Ազնա, Քալաւա գիւղե-

ցից հազարաւոր հայեր հալքեն-

նադարձուեցին երկիր եւ լծուե-

ցին շինարար եւ ստեղծագործ

աշխատաների: Հպարտանքով

կարող եմ ասել որ անկախու-

թիւնից յետոյ հայրենիք վերա-

դարձած հողագործներից շատ

քչերը թողին երկիրը: Նրանք

մնացին ու այս էլ ցանում ու

հերկում են մեր հողը: Շատերն

առարկում են որ Հայաստանում

գործ չկայ: «Գործ անողի հա-

մար միշտ էլ գործ կայ» ասում

է ժողովրդական առածը: Ստեղ-

ծագործ հայ ժողովուրդը քա-

րից հաց է քամել, խոպանն է

հերկել, դրամ վաստակել: Այսօր

հազարաւոր հայ ազատամար-

տիկների երեխաներ մնացել են

անպաշտպան եւ անօթեւան: Ո՞վ

պիտի մտածի սրանց մասին:

Պետութեան կողմից յատկաց-

ուած նպաստը շատ քիչ է, որով-

հետեւ նրա հնարաւառութիւն-

ներ էլ սահմանափակ են եւ

պիտի մտածական մէջ մեր ճա-

րաբախտաբար տարինե-

րի դժուարութիւնները մասսամբ

անցել են: Յուսանք որ շատ մօտ

ապագայում կը վերանան նաև

նշմարուող թերութիւնները եւ

մեր ժողովուրդը մէկ մարդու

պէս ոտքի կը կանգնի, եւ շնոր-

հիւ իր բնածին տաղանդի եւ

աշխատունակութեան կը ստեղ-

ծի իր ազատ, անկախ եւ հզոր

հայրենիքը, բառի ամենալազն

առումով: Մեր ժողովուրդը պի-

տի ինքնուրոյն դառնաց: Մեզ

պէտք չեն օտարների օգնու-

ՌԱՅՈՒԼԱ. «ԲՈՐՈՒՍԻԱՆ» ՇԱՐՈՒՆԱԿՈՒՄ Է ԽՈՉԸՆԴՏԵԼ ՄԽԻԹԱՐԵԱՆԻ ՏԵՂԱՓՈԽՈՒԹԵԱՆԸ «ՄԱՆՉԵՍԹԵՐ ԵՈՒՆԱՅԹԵԴ»

Անդի ական «Մանչեսթեր» բոլորում է շարունակում է ջանք գործադրել Հայաստանի հաւաքականի կիսապաշտպան Հենրիի Մխիթարյանը իրավորձելու ուղղութեամբ, սակայն Դորտմունդում՝ «Բորուսիան» փորձում է խոչընդոտել այդ տեղափոխութեամբ, հաղորդում է BBC-ն՝ լուսակացնելով հայտապոլիտակալ Մինո Ռայուլային:

«Միայն կը լինէր դադարեցնել բանակցութիւնները: Ես դրական եմ տրամադրուած: Եթէ վատահ չլինի, որ կարող ենք հասնել ինչ-որ լուծման, չէ՞ էլ փորձի: Ես շատ հպարտ եմ, որ «Մանչեսթեր եռունայթեր» ցանկանում է Միխիթարեանի տրանսֆերը, բանակցութիւններն ընթանում են լաւ մթնոլորտում, սակայն «Բորուսիան» դեռ դէմ է», - ասել է Ռայուլան:

Իտալացին նաև շուէտ յարձակուող Զլատան Իբրահիմովիչի գործական է: «Մանչեսթեր եռունայթեր» ցանկանում է պայմանագիր կնքել նաև իբրահիմովիչի հետ, որն ունի ազատ գործակալի կարգավիճակ:

ՊՍԺ-ն 50 միլիոն եւրօ աշխատավարձ է առաջարկել նէյմարին: Փարիզի ՊՍԺ-ն ջանք չի խնացում թիմի համար նոր ասաղ ձեռք բերելու համար: Շուէտ Զլատան իբրահիմովիչի հեռանալուց յետոյ ֆրանսական թիմը կը մնայ առանց համաշխարհային մակարդակի աստղի: «Բարսելոնայի» պրազիլացի յարձակուող նէյմարին գրաւելու համար ՊՍԺ-ն պատրաստ է նրան դարձնել աշխարհի ամենաբարձր վարձատրուող գուտպոլիստը: ՊՍԺ-ն հերթական առաջարկն է արել 24-ամեայ յարձակուողին՝ տարեկան 50 միլիոն եւրօ աշխատավարձ, հաղորդում է telefoot-tf1-ը:

«Բարսելոնայի» հետ պայմանագրում (նախատեսուած է մինչեւ 2018 թուականը) նէյմարի ամրագրուած տրանսֆերային արժէքը (190 միլիոն եւրօ) ՊՍԺ-ն եւս պատրաստ է վճարել: Այս տարուայ Մայիսին նէյմարը մէկ անգամ արժէն մերժել է ՊՍԺ-ին, սակայն Սպանիայի հարկային մարմինների հետ չաւարտուող դատավարութիւնները կարող են նէյմարին դրդել հեռանալ «Բարսելոնայից»:

ԵՈՒՐԱ ՄՈՎՍԻՍԵԱՆԻ ԿՈԼԸ «ՌԵԱԼ ՍՈԼԹ ԼԵՅՎԻՆ» ՓՐԿԵՑ ՊԱՐՏՈՒԹԻՒՆԻՑ

Հիւսիսամերիկան ՄԼՍ-ի առաջնութեան հերթական խաղում «Ռէալ Սոլթ Լէյվին» ընդունել է «Պորտալենդ Թիմբերսին» եւ չի կարողացել յաղթանակ տանել: Դաշտի տէրերին պարտութիւնից փրկել է Հայաստանի հասաքականի յարձակուող եռուրա Մովսիսեանը, որը դիպուկ է իրացրել 11 մէթրանոցը: Հայ յարձակուողն էլ վաստակել էր 11 մէթրանոցի իրաւունքը: Հանդիպումն աւարտուել է ոչ ոքի: 2:2:

«Ռէալ Սոլթ Լէյվին» 14 խաղից յետոյ 24 միաւորով Արեւմուտաքի երրորդ տեղում է: 3-6-րդ տեղերն ապահովում են տեղը 1/8 եզրափակիչում: Կանոնաւոր առաջնութեան արդիւնքում առաջին երկու տեղերը գրաւած թիմերը պայքարը կը շարունակեն քառորդ եզրափակիչում:

ՈՒՕ-2016. ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ 28-ՐԴ ՕԼԻՄՊԻԱԿԱՆԸ

Աթլետիկայի միջազգային ֆեդերացիան հաստատել է վազորդ Լիլիթ Յարութիւնեանի օլիմպիական ուղեգիրը: Յարութիւնեանը ընդունեանը նորմատիւը կատարել էր Արտաշատում անցկացուած Հայաստանի առաջնութեան ժամանակ՝ 400 մէթր արգելավազքում, հաղորդում է ՀԱՕԿ լրատուականը:

Աթլետիկայի Հայաստանից օլիմպիական ուղեգիրը ունեն նաեւ վազորդներ Դիանա Խուբեսերեանը, Գայեան Զիլոյեանը, եռացատկորդ Լեւոն Աղասեանը եւ հեռացատկորդ Ամալիա Շառոյեանը:

Հայաստանն ունի Օլիմպիական խաղերի 28 ուղեգիր:

Հայաստանի հաւաքականից օլիմպիական ուղեգիրները ունեն նաեւ վազորդներ Դիանա Խուբեսերեանը, Գայեան Զիլոյեանը, եռացատկորդ Լեւոն Աղասեանը եւ հեռացատկորդ Ամալիա Շառոյեանը:

Հայաստանն ունի Օլիմպիական խաղերի 28 ուղեգիր:

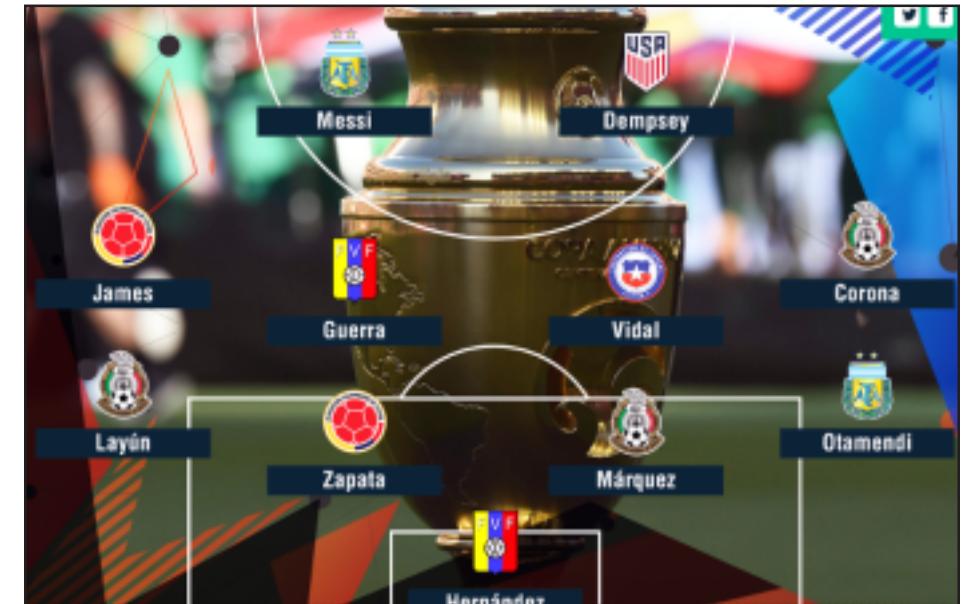
ՄԵՍԻՆ ԿՐԿՆԵՑ ԲԱՏԻՍՏՈՒՏԱՅԻ ՆՈՒԱԲՈՒՄԸ

Ֆուտապոլի Արժենթինայի հաւաքականի եւ «Բարսելոնայի» յարձակուող Լիոնէլ Մեսին Ամերիկայի գաւաթի խաղարկութեան քառորդ եղբափակիչում վենեգուելայի դարպասը գրաւելու շնորհիւ կրկնեց Գաբրիէլ Բատիստուտայի ուեկորդն ազգային հաւաքականում՝ 54 կոլ: Արժենթինան յաղթել է 4:1 հաշուով:

«Ինձ համար կարենուոր է դառնալ հաւաքականի լաւագոյն ոմբարկուն, քանի որ խօսքը Բատիստուտայի ուեկորդի մասին է: Բայց դրանից առաւել ինձ ուրախացնում է խումբի յաջողութիւնը՝ մենք արդէն կիսաեղբափակիչում ենք: Բոլորս զուրս ենք զալիս խաղաղաշտ հերոսանալու համար: Մենք արդէն երկու անգամ անընդմէջ դուրս ենք եկել խոչոր մրցաշարերի եզրափակիչից: Յոյս ունեմ, որ կը լինի նաեւ երրորդ եզրափակիչը», - Մեսիի խօսքը մէջբերում է Goal.com-ը:

Աշխարհի եւ Հարաւային Ամերիկայի նախորդ առաջնութիւնների եղբափակիչներում Արժենթինան պարտուել է:

ԱՄԵՐԻԿԱՅԻ ԳԱՒԱԹ. ԽՄԲԱՅԻՆ ՓՈՒԼԻ ԽՈՐՃՐԴԱՆՇԱԿԱՆ ՀԱՒԱՔԱԿԱՆԸ

Goal.com-ը կազմել է ԱՄՆ-ում ընթացող Ամերիկայի գաւաթի խաղարկութեան խմբացին փուլի խորհրդանշական հաւաքականը:

Դարպասապահ. Դանիէլ Հերնանդես (Վենեցուելա):

Պաշտպաններ. Նիկոլաս Օսամենդի (Արժենթինա), Ռաֆայէլ Մարկու (Մեքսիկօ), Կրիստիան Սապատո (Գուատեմալա), Միգել Լայուն (Մեքսիկօ):

Կիսապաշտպաններ. Արտուրո Վիդալ (Չիլի), Ալեխանդրո Գերա (Վենեցուելա), Խեսուս Կորոնա (Մեքսիկօ), Խամսես Ռոդրիգու (Գուատեմալա):

Յարձակուողներ. Կլինտ Դեմպսի (ԱՄՆ), Լիոնէլ Մեսի (Արժենթինա):

ՈԱՖ-Ի ՈՐԱԿԱԶՐԿՈՒՄԸ ՉԻ ՓՈԽՈՒԵԼ, ՈՒԽՍ ԱԹԼԵՏՆԵՐԸ ԶՐԿՈՒԱԾ ԵՆ ՈՒՕ-2016-ԻՑ

Ալթետիկայի միջազգային ֆեդերացիան ուժի մէջ է թողել Ռուսաստանի աթլետիկայի ֆեդերացիայի որակազրկման որոշումը, որն ընդունուել է 2015թ. Նոյեմբերին դոպինագային սկանդալներից յետոյ:

Համաշխարհային հակադոպինագային գործակալութիւնը մեղադրել էր Ռուսաստանի աթլետիկայի ֆեդերացիային հակադոպինագային կամոնների խախտման մէջ՝ զրկելով արտօնագրերից Ռուսաստանի հակադոպինագային կազմակերպութիւնն ու Մոսկուայի հակադոպինագային լաբորատորիան:

Ռուսաստանին չ'օգնեց նաեւ ալթետիկայի ֆեդերացիայի նախագահ Վալերիանիչեւի հրաժարականը:

ՉԵԽԻԱՅԻ ՀԱՒԱՔԱԿԱՆԻ ՀԱՅ ԲՈՆՑՔԱՄԱՐՏԻԿԸ ՀՐԱԺԱՐՈՒԵԼ Է ՄԵԿՆԵԼ ՊԱՔՈՒ

Բոնցքամարտի Զեխիայի հաւաքականը ներկայացնող էրիկ Աղաթել-եանը համարուել է մեկնել Պաքու, որտեղ Յունկիսի 16-25-ը կ'անցկացնի օլիմպիական վարչականիշային մրցաշար:

«Էրիկը լաւ մարզակիճակում է հիմա, բայց ես նրան հասկանում եմ: Նման որոշում են ընդունել նաեւ Գերմանիան ներկայացնող հայ բոնցքամարտիկները», - ասել է Զեխիայի բարձրագույն ասոցիացիայի նախագահ Սվիատովլուկ Զաչեկը:

Պաքում կայանալիք մրցաշարին մասնակցելուց համարուել էր նաեւ Ուկրանիայի հաւաքականը Գէորգ Մանուկիսինը:

Հայաստանի հաւաքականը նոյնպէս չի մասնակցի Պաքուի մրցաշարին: